

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Správa a ekonomika města Dolní Benešov

Administration and Economics of the Town of Dolní Benešov

Student: Bc. Lenka Siebertová

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Jiří Kovář

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lenka Siebertová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Správa a ekonomika města Dolního Benešova**
Administration and Economics of the Town of Dolní Benešov

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Malé město v modelu obecního zřízení České republiky
 3. Charakteristika města Dolní Benešov
 4. Správa a ekonomika města
 5. Návrhy a doporučení pro město Dolní Benešov
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

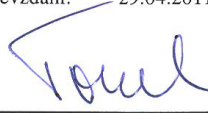
PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
KOUDELKA, Z. *Právní předpisy samosprávy*. 2. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2008. 346 s. ISBN 978-80-7201-690-7.
PLAČEK, V.; PLAČKOVÁ, M. *Dolní Benešov a Zábřeh v proměnách času*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Nakladatelství a vydavatelství František Maj, 2002. 316 s. ISBN 80-86458-09-01.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **RNDr. Jiří Kovář**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 29.04.2011

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh 6, 7 vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4 a 5 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě 29. dubna 2011

.....
Lenka Siebertová

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Malé město v modelech obecního zřízení	3
2.1 Sídlní struktura v ČR	3
2.2 Územně správní členění ČR.....	6
2.3 Územní samospráva	6
2.4. Obec jako základ územní samosprávy	7
2.5 Finanční hospodaření obce.....	12
3. Charakteristika města Dolní Benešov	15
3.1 Geografický popis Dolního Benešova a Zábřehu.....	15
3.2 Historicko správní vývoj	15
3.3 Demografický vývoj Dolního Benešova a Zábřehu	16
3.4 Nezaměstnanost v městě	17
3.5 Vyjíždka za prací	18
3.6 Ekonomicko – sociální vybavení města Dolní Benešov a Zábřeh	19
4. Správa a ekonomika města	25
4.1 Komunální volby v Dolním Benešově a místní části Zábřeh.....	25
4.2 Orgány města Dolní Benešov	28
4.3 Městský úřad Dolní Benešov	32
4.4 Dokumentační stránka Městského úřadu Dolní Benešov.....	37
5. Návrhy a doporučení pro město Dolní Benešov	44
5.1 Stručné zhodnocení současné správy města.....	44
5.2 Zavedení místního výboru v Zábřehu	45
5.3 Zpracování strategického plánu rozvoje města Dolní Benešov	49
5.4 Vytvoření volebního obvodu v místní části Zábřeh	52
6. Závěr.....	55

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

1. Úvod

Veřejnou politiku je možné definovat jako proces, který se zaměřuje na uspokojení specifických, diferencovaných potřeb občanů, které nemohou být uspokojeny soukromým sektorem. Odlišujeme dvě pojetí veřejné politiky, a to širší a užší. Širší pojetí veřejné politiky analyzuje formování veřejného zájmu. Součástí veřejné politiky je pak i bezpečnostní politika, zahraniční politika, sociální politika apod. Užší pojetí veřejné politiky analyzuje jen některý aspekt veřejné politiky, např. regionální politiku, municipální politiku.

Název mé diplomové práce zní: „***Správa a ekonomika města Dolní Benešov***“. Jak je patrné z názvu samotné diplomové práce budu řešit tuto problematiku na příkladu města Dolní Benešov. V souvislosti na veřejnou politiku lze diplomovou práci začlenit do ***politiky lokální*** a to z důvodu, že se jedná o konkrétní město. Dle ***segmentu veřejné politiky*** se jedná o ***oblast správní***.

Lokální veřejná politika představuje relativně autonomní součást celkové veřejné politiky a obsahuje těsnější spojení mezi státní správou a samosprávou než politika na centrální úrovni.

Těžiště lokální politiky spočívá v lokálních veřejných zájmech. Záměrem, tedy smyslem lokální politiky je vytvoření a udržení dobrých existenčních podmínek života obcí, zabezpečení jejich bezporuchového fungování a cílevědomá příprava podmínek pro jejich budoucí rozvoj.

Cílem této diplomové práce je na základě teoretických poznatků, legislativy vztahující se k obecnímu zřízení a analýzy objektu práce, formulovat návrhy a doporučení k optimalizaci správy města Dolní Benešov. Je zřejmé, že v městě stávající model správy vykazuje rysy společenské neefektivnosti. Nejsou zde vytvořeny místní (osadní) výbory a město taktéž málo těží ze své pohraniční polohy a důležitého komunikačního tahu mezi okresním městem Opavou a krajským městem Ostravou, sídlem Moravskoslezského krajského úřadu i Ostravsko – opavské diecéze církve římskokatolické, k níž náleží i dolnobenešovská farnost.

K dosažení výše uvedeného cíle je stanovena následující hypotéza: ***Město Dolní Benešov ve svém modelu správy dosud plně nevyužilo možnosti daného modelu obecního zřízení.***

Metody, které byly použity k ověření hypotézy jsou následující: metoda obsahové analýzy dokumentů, metoda systémové analýzy, syntéza získaných poznatků a metoda komparace.

Samotná diplomová práce je v souladu se zadáním rozčleněna do šesti kapitol včetně úvodu a závěru. Druhá kapitola je zaměřena na teoretické vymezení nezbytných pojmů vztahujících se k dané problematice. Následující kapitoly, tedy třetí, čtvrtá a pátá jsou orientovány na vlastní objekt práce.

Druhá kapitola se tedy zabývá pojmy jako je veřejná správa, státní správa a samospráva. Snaží se nastínit podobu sídelní struktury na území České republiky spolu s vymezením sídel městských a venkovských. Druhá část této kapitoly se věnuje samotnému fungování obcí a jejich základním funkcím. Obecně popisuje činnost a pravomoci jednotlivých orgánů působících na území obce. Závěr této kapitoly je věnován finančnímu hospodaření obce.

Třetí kapitola je zaměřena na souhrnný pohled na vybrané město. Úvod této kapitoly je orientován na vymezení města z hlediska geografického popisu, následovaný historicko správním vývojem a doplněný vývojem demografickým. Na tuto oblast navazuje část, která je věnována ekonomicko sociálnímu vybavení, neopomene vyjmenovat příspěvkové organizace, kterých je město zřizovatelem, popsat technické vybavení ve městě a označit významné podnikatelské subjekty realizující svou činnost na území města. Třetí kapitolu uzavírá část, která je věnována místní i mezinárodní spolupráci, v níž dané město významnou měrou figuruje.

Čtvrtá kapitola analyzuje samotnou správu města Dolní Benešov. Úvodní část této kapitoly poskytuje rozbor komunálních voleb, které proběhly v závěru roku 2010 na území České republiky. Následuje podrobný popis činnosti orgánů zajišťujících výkon místní správy. K tomu, aby byl celkový pohled na lokální správu komplexní, přispívá také analýza příjmové a výdajové stránky rozpočtu města provedená v letech 2006-2009. Závěr kapitoly se zabývá náklady na místní správu.

Závěrečná, **pátá kapitola** předkládá návrhy a doporučení, které mají za úkol přispět k účinnému celkovému rozvoji města a napomoci k samotnému zvýšení efektivity v oblasti místní správy ve městě Dolní Benešov.

Poznatky pro zpracování samotné diplomové práce jsou čerpány z odborné literatury vztahující se k danému tématu, relevantní legislativy, z odborných časopisů a vhodných internetových stránek. Využity byly také znalosti z oblasti veřejné správy získané studiem.

2. Malé město v modelech obecního zřízení

Veřejná správa je uskutečňována ve veřejném zájmu. Prostřednictvím veřejné správy jsou zabezpečovány, realizovány a vykonávány záležitosti věcí veřejných těmi, kteří tuto činnost uskutečňují jako právem stanovenou povinností.

Systém veřejné správy je složený ze dvou základních subsystémů:

- ✓ *státní správa* – jedná se o nejdůležitější a nejrozsáhlejší subsystém, který vykonává stát prostřednictvím správních orgánů .
- ✓ *samospráva* – jde o projev a výsledek delegování veřejné správy na nestátní subjekty. Její podstata spočívá v tom, že nestátní veřejnoprávní korporace, jimž stát přenechal určitý okruh záležitostí, spravují tyto záležitosti samostatně na samosprávném základě v rámci, který určují zákony a jiné právní předpisy. Svojí podstatou je samospráva výrazem principu decentralizace. Samospráva se vyskytuje v podobě *územní* a *zájmové*. V prvním případě jde o zastupování zájmů určitého území (např. kraje, obce), ve druhém jde o zastupování zájmů osob spojených zejména společnými profesními zájmy.¹

Samotný výkon veřejné správy je realizován vůči *adresátům veřejné správy*. Za adresáty veřejné správy jsou považováni především fyzické a právnické osoby, které vystupují ve vztazích upravených předpisy správního práva.

2.1 Sídlní struktura v ČR

Sídlní struktura ČR je poměrně stará. Většina dnes již existujících sídel má své počátky již v obdobích ranného nebo vrcholného středověku.

V současné době je možné vymezit sídlní strukturu ČR pomocí tří základních charakteristik. První, avšak velmi důležitou charakteristikou našeho osídlení je existence velmi husté sítě obydlených míst. Druhou charakteristikou jsou krajové difference v jejich hustotě. Třetí jsou rozdíly mezi sídly ve venkovském prostoru a sídly v městských a urbanizovaných obvodech.²

¹ GROSPÍČ A KOLEKTIV AUTORŮ, Úvod do regionálních věd a veřejné správy. (2004), str. 323.

² GROSPÍČ A KOLEKTIV AUTORŮ, Úvod do regionálních věd a veřejné správy. (2004), str. 20.

Zvláště jednotlivá sídla představují právě ta místa, kde dochází ke skutečnému propojování těch podstatných sociálně prostorových struktur výroby, distribuce, bydlení, rekreace a sociální interakce.

Sídlo je považováno za základní jednotku osídlení. Dochází v něm ke koncentraci obyvatelstva, které zde vykonává ekonomickou i další činnost a rovněž představuje pro ně místo reprodukce života ve společnosti. V současné době je možné rozlišovat dvě základní kategorie sídel, které tvoří:

- ✓ *sídla venkovská,*

- ✓ *sídla městská.*

Vlastní podoba sídel je však dána výsledkem celé řady faktorů, jež na sídlo působí. Tyto faktory je možné shrnout do *tří základních skupin*:

- ✓ *přírodní podmínky* – tj. klima, reliéf, půdy, vegetační podmínky,

- ✓ *socioekonomické podmínky* – tj. stav a struktura výroby, dopravní obslužnost, úroveň služeb,

- ✓ *administrativní a politické uspořádání.*

Přírodní podmínky se nejvíce uplatňují při vzniku sídel v ranných etapách jejich rozvoje. S rostoucí ekonomickou a technickou vyspělostí obyvatelstva vliv faktorů přírodního prostředí slábne a stále více se prosazují faktory ekonomické a společenské.³

2.1.1 Venkovská sídla

Venkovská sídla jsou starší vývojovou formou sídel.⁴ Charakter venkovských sídel byl změněn vzestupem populace v 19. a 20. století.

V dřívějších dobách se venkovská sídla vyznačovala úzkým sepetím se zemědělstvím, řemesly a udržováním tradičních zvyků. V současné době dochází k modernizaci a urbanizaci těchto sídel. Díky modernizaci dochází k zániku řemesel a zemědělství. Urbanizace spolu s vysokou nezaměstnaností sebou přináší naopak odliv obyvatel z vesnic.

Funkce, které plní venkovská sídla je celá řada. Mezi základní funkce je možné zařadit samozřejmě funkci obytnou, rekreační či ochránářskou.

³ GROSPÍČ A KOLEKTIV AUTORŮ, Úvod do regionálních věd a veřejné správy. (2004), str. 25.

⁴ GROSPÍČ A KOLEKTIV AUTORŮ, Úvod do regionálních věd a veřejné správy. (2004), str. 25.

Tabulka č. 1.1. Kritéria vymezení venkovských sídel v ČR

Kritérium	Hlavní znak
Urbanistická struktura	rozvolněná zástavba, zemědělský statek, rozsáhlé veřejné prostory, nízký podíl zastavěných ploch
Architektonické znaky	nízkopodlažní zástavba, absence nájemního bydlení, individuální výstavba
Sociální znaky	konservatismus, sousedství, společná historie, sdílení společnosti,
Ekonomické znaky	vyjížděka do zaměstnání, zaměstnanost v zemědělství, kutilství,
Veřejná správa	označení obce, postavení obce ve struktuře veřejné správy,
Velikostní znaky	počet obyvatel, hustota osídlení, rozloha, podíl zastavěné plochy

Pramen: www. jindrichpolak.wz.

Území ČR je charakterizováno jako území s vysokou hustotou osídlení s převažujícím počtem malých sídel. Přibližně 40,5 % obyvatel na území našeho státu žije právě v těchto venkovských prostorách.

2.1.2 Městská sídla

Města jsou historicky mladší než venkovská sídla,⁵ i přes to představují dynamičtější složku struktury osídlení. Důvod pro zakládání a rozvoj měst je prostý, souvisí se skutečností, že lidé očekávali uspokojování svých nových potřeb, které v rozptýleném osídlení nebylo možné zajistit.

Jednoznačná definice města neexistuje. Ve většině případů je město charakterizováno jako sídlo nezemědělského charakteru, které má jisté specifické znaky, jimiž se liší od sídel venkovského charakteru. Městská sídla určujeme podle několika hledisek:

- ✓ počet obyvatel (v ČR nad 5 000 obyvatel),
- ✓ hustota obyvatel,
- ✓ převaha obyvatel pracujících ve službách a v průmyslu,
- ✓ ráz zástavby (vícepodlažní budovy),
- ✓ množství služeb.

Funkce, jež městská sídla plní jsou dvě:

⁵ GROSPÍČ A KOLEKTIV AUTORŮ, Úvod do regionálních věd a veřejné správy. (2004), str. 35.

- ✓ **funkce městotvorná** – tj. průmyslová výroba, kultura, sport. Tyto činnosti mají rozhodující vliv na vznik a rozvoj města,
- ✓ **funkce městoobslužná** – tj. zajišťování a uspokojování potřeb občanů. Rozvoj těchto činností závisí na samotném rozvoji funkce městotvorné.

Lidská sídla představují prostorový a sociální základ života lidí a jednotlivé typy sídel vytvářejí prostor, kde se uskutečňuje řada ekonomických, sociálních a kulturních procesů, které ovlivňují chování lidí, způsob života, politické i kulturní postoje atd. Specifický význam má v tomto smyslu také forma zástavby sídel, která přímo i nepřímo ovlivňuje specifické formy ekonomických a sociálně-kulturních vazeb.⁶

2.2 Územně správní členění ČR

Velikostní struktura obcí

Pro administrativní strukturu ČR je typická značná roztržitost, která je důsledkem vývoje v posledních 20. letech. Typickým prvkem této sídelní struktury je velký počet relativně malých obcí. Paradoxem však je skutečnost, že tyto obce, kterých je v České republice převážná část, nemají v rámci zákona č. 128/2000 Sb., o obcích samostatné vymezení, jako je tomu u statutárních měst.

K 1.3.2000 existovalo v ČR 6 258 obcí, s celkovým počtem 10 230 060 obyvatel. Průměrná velikost obce tak činí 1 635 obyvatel.⁷

2.3 Územní samospráva

Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanoveného ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek.⁸

Základní principy a strukturu územní samosprávy stanoví v každé zemi ústava a příslušné zákony.⁹ V ČR je územní samospráva upravena:

⁶ GROSPÍČ A KOLEKTIV AUTORŮ, Úvod do regionálních věd a veřejné správy. (2004), str. 43.

⁷ Portál Českého statistického úřadu. Velikostní struktura obcí [online]. [cit. 2011-02-22]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/o/4120-03-casova_rada_1961_2001-_velikostni_struktura_obci_>.

⁸ PEKOVÁ, JITKA, PILNÝ JAROSLAV, JETMAR RADEK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. (2008), str. 108.

⁹ PEKOVÁ, JITKA, PILNÝ JAROSLAV, JETMAR RADEK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. (2008), str. 112.

- ✓ v Ústavě ČR,
- ✓ v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích,
- ✓ v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích,
- ✓ v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze,
- ✓ v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a dalšími zákony.

V obecné rovině plní územní samospráva dvě základní funkce:

- ✓ **funkce samosprávná** (samostatná působnost) – tato funkce slouží k zabezpečování lokálních potřeb, z nichž mají občané dané obce užitek. Tato funkce je u územní samosprávy rozhodující.
- ✓ **funkce přenesená** (přenesená působnost) – tato funkce umožňuje zajišťovat pro občany i ty veřejné statky, které mají povahu statků národních.

2.3.1 Předpoklady fungování územní samosprávy

Aby byla územní samospráva schopna co nejlépe vykonávat a realizovat své činnosti, je nezbytné jí vytvořit potřebné předpoklady:

- ✓ **legislativní**, tzv. schválit potřebné zákony, které vymezují postavení a úkoly územní samosprávy a umožňují ji vykonávat všechny její funkce.¹⁰
- ✓ **ekonomické**, které jí umožňují hospodařit s určitou finanční autonomií. V zásadních rysech je však ovlivňuje stát (např. dělením daňového výnosu).¹¹

K ekonomickým předpokladům, které jsou nutné k fungování územní samosprávy je možné přiřadit vlastnictví majetku, možnost získávat vlastní finanční prostředky nebo sestavování a hospodaření podle vlastního rozpočtu.

2.4. Obec jako základ územní samosprávy

Základním článkem územní samosprávy je obec. Postavení obce ve veřejné správě je stále významnější, což je výsledkem dlouhodobě probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti za zabezpečování stále více druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu

¹⁰ PEKOVÁ, JITKA, PILNÝ JAROSLAV, JETMAR RADEK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. (2008), str. 118.

¹¹ PEKOVÁ, JITKA, PILNÝ JAROSLAV, JETMAR RADEK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. (2008), str. 118.

na územní samosprávu. Právo na místní samosprávu obcí je zakotveno i v Evropské chartě místní samosprávy.¹²

Obce jakožto územně samosprávné celky jsou vymezeny třemi základními znaky:

- ✓ území,
- ✓ občané,
- ✓ samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce tzv. působnost.

V Ústavě ČR a v zákoně o obcích jsou zakotveny úkoly, funkce a postavení, které má obec plnit.

Samotný zákon o obcích rozlišuje 4 základní druhy obcí:

- ✓ **obce**, které nemají statut města
- ✓ **města**, která získala statut v minulosti nebo jej nabyla účinností zákona o obcích v roce 2001 (počet obyvatel nad 3 000)
- ✓ **městys** – pro kategorii městys fakticky není žádné zákonné kritérium. Pouze existuje historický nárok. Obecně lze říci, že městys je typ obcí velikostně a významově stojící mezi městem a vsí.¹³
- ✓ **statutární města** jsou města, která mají právo organizovat si svou vlastní správu podle základní městské vyhlášky, označené za statut města. V současné době je na území ČR 23 měst v postavení statutárního města např. Opava, Ostrava, Olomouc nebo Kladno.
- ✓ **hlavní město Praha** má specifické postavení mezi obce v České republice. Hlavní město Praha je územně samosprávným celkem, který má současně postavení kraje, obce a hlavního města České republiky. Činnost a působnost hlavního města Prahy je upravena samostatným zákonem.¹⁴

Podle míry přenesené působnosti je možné rozlišit tyto kategorie obcí:

- ✓ obec s výkonem státní správy v základním rozsahu,
- ✓ obec s matričním úřadem,

¹² PEKOVÁ, JITKA, PILNÝ JAROSLAV, JETMAR RADEK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. (2008), str. 119.

¹³ BALÍK, STANISLAV. Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky. (2009), str. 20 a 21.

¹⁴ SIEBERTOVÁ, L. Hospodaření obce. Ostrava, (2009), str. 7.

- ✓ obec se stavebním úřadem,
- ✓ obec s pověřeným obecním úřadem,
- ✓ obec s rozšířenou působností,
- ✓ a Praha s funkcemi kraje.

U všech druhu obcí, respektive měst je rozhodující samostatná působnost, která je odrazem samosprávné funkce územní samosprávy. Rozdíl mezi obcemi je v rozsahu přenesené působnosti.¹⁵

2.4.1 Orgány obce

Obec jakožto základní jednotka veřejné správy může jednat navenek jen prostřednictvím svých orgánů. Zákon o obcích zařazuje mezi orgány obce a orgány zastupitelstva a rady:

- ✓ zastupitelstvo obce,
- ✓ radu obce,
- ✓ starostu obce,
- ✓ obecní úřad,
- ✓ výbory,
- ✓ a komise.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce má podobu kolektivního voleného orgánu. Zákon stanovuje jednání zastupitelstev na veřejné bázi. Zákon o obcích rovněž stanovuje počet členů zastupitelstva obce. Počet členů zastupitelstva obce je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Při jednáních se zastupitelstvo řídí schváleným jednacím řádem. Jeho stěžejní rozhodovací pravomoci jsou v oblasti samosprávné působnosti. V rámci **samosprávné působnosti** zastupitelstvo obce rozhoduje a schvaluje především o:

- ✓ programu rozvoje územního obvodu obce,
- ✓ rozpočtu obce a závěrečném účtu obce za uplynulé rozpočtové období,
- ✓ rozpočtových opatřeních,

¹⁵ PEKOVÁ, JITKA, PILNÝ JAROSLAV, JETMAR RADEK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. (2008), str. 121.

- ✓ výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu,
- ✓ vstupu obce do zájmových sdružení právnických osob,
- ✓ zřízení obecní policie,
- ✓ obecně závazných vyhláškách v rámci samostatné působnosti nebo o udělení čestného občanství a cen obce.

Zároveň má zastupitelstvo obce právo rozhodovat i o věcech, které se týkají majetku např. o nabytí a převodu majetku, o převodu bytů a nebytových prostor.

V rámci **přenesené působnosti** schvaluje územně plánovací dokumentaci.

Některé pravomoci má možnost zastupitelstvo obce přenést na radu obce, ale pouze v mezích zákona.

Tabulka č. 2.1. Počet členů zastupitelstva v obci k počtu obyvatel v obci

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500	5-9
501-3000	7-15
3001-10 000	11-25
10 001-50 000	15-35
50 001 – 150 000	25-45
Nad 150 000	35-55

Pramen: Peková J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 2004, str.87
(vlastní zpracování).

Rada obce

Základní charakteristikou rady obce je skutečnost, že je **výkonným orgánem** obce v oblasti samostatné působnosti. Jde o orgán, který je za výkon své práce odpovědný zastupitelstvu. Členy rady jsou z titulu své funkce starosta, místostarosta a radní, všichni voleni z řad členů zastupitelstva. Počet členů rady je vždy lichý, v rozmezí **5-11 členů**, přičemž nesmí překročit jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada se nezřizuje v obcích se zastupitelstvem menším než 15 členů. V takovém případě téměř všechny její funkce vykonává starosta.¹⁶

Na rozdíl od zastupitelstva obce, kde jsou jejich zasedání ze zákona veřejná, zasedání rady obce mají charakter neveřejný. Nejdůležitější pravomocí rady obce je vydávání nařízení obce v rámci přenesené působnosti.

¹⁶ BALÍK, STANISLAV. Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky. (2009), str. 72.

Starosta obce

Nejviditelnějším orgánem obecního zřízení je starosta. Jde ale o paradox – ačkoliv starosta zastupuje obec navenek, sám o sobě je spíše orgánem bez pravomocí. Nemá totiž povahu statutárního orgánu, je součástí rady. Vzhledem k tomu, že není statutárním orgánem, musí úkony vyžadující schválení zastupitelstvem nebo radou činit po jejich schválení. Potenciálně nejsilnější kompetencí starosty je pravomoc řídit zasedání zastupitelstva a rady. Mít možnost určovat agendu, o níž se bude jednat, stanovovat pořadí jednotlivých bodů atd. totiž často předem rozhoduje o výsledku jednání.¹⁷

V době nepřítomnosti plní úkoly starosty místostarosta.

Obecní úřad

Obecní úřad vykonává administrativně organizační činnosti, které souvisejí se samostatnou i přenesenou působností obce, respektive jejich orgánem. Je výkonným orgánem.¹⁸ Za činnost obecního úřadu je odpovědný starosta obce nebo tajemník obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena.

Výbory

Iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce jsou výbory, jejichž počet je dán rozhodnutím samotného zastupitelstva. Počet členů je v případě výborů lichý stejně jako u rady obce. Dle zákona je nutné zřídit vždy **výbor finanční** a **výbor kontrolní**. Finanční výbor se zabývá především kontrolou hospodaření s majetkem a finančními prostředky. Kontrolní výbor provádí kontrolu plnění usnesení zastupitelstva obce a rady. Mimo tyto výbory je možné založit také výbor pro národnostní menšiny nebo výbor osadní.

Komise

Komise má podobu **iniciativního a poradního orgánu** rady obce. V rámci samostatné působnosti obce mohou komise předkládat návrhy a náměty radě. V rozsahu svých pravomocí mohou mít také svěřený výkon státní správy.

Typickým příkladem komise, která je zřizována ve většině obcí a měst je komise pro občanské záležitosti nebo komise přestupková.

Rozhodování orgánů obce se řídí pravidlem většinového hlasování.

¹⁷ BALÍK, STANISLAV. Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky. (2009), str. 74, 76.

¹⁸ PEKOVÁ, JITKA, PILNÝ JAROSLAV, JETMAR RADEK. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. (2008), str. 130.

2.5 Finanční hospodaření obce

Ekonomický základ obce představuje jednu z nejvýznamnějších a zároveň nezbytných složek obecní samosprávy. Bez adekvátního ekonomického zázemí je jen těžko představitelné, aby se obec mohla svobodně rozvíjet a uspokojovat nejrůznější potřeby svých občanů.¹⁹

Finanční hospodaření obce se řídí:

- ✓ **rozpočtovým výhledem** – slouží pro střednědobé finanční plánování na období 2 – 5 let. Datová základna pro tvorbu výhledu je tvořena uzavřenými smluvními vztahy, přijatými dlouhodobými závazky a do budoucna plánovanými dlouhodobými pohledávkami. Rozpočtový výhled je tedy souhrnným přehledem základních příjmů a výdajů daného města či obce.
- ✓ **rozpočtem obce** – představuje finanční plán, jímž se řídí financování činnosti obce nebo města po následující jeden rok. Podkladem pro zpracování rozpočtu obce je rozpočtový výhled obce a rozpis státního rozpočtu ve vazbě na rozpočet kraje, jímž kraj určuje své vztahy k rozpočtu obce.²⁰ Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů a rezerv. Při sestavování rozpočtu se přihlíží k fixním příjmům a výdajům, které probíhají každý rok, k rozpočtu roku předešlého a priorit daných rozpočtovým výhledem, plánem rozvoje a plánem investic. Pro řešení neočekávaných výkyvů v hospodaření jsou součástí rozpočtu rozpočtové rezervy.

Zdroje hospodaření obce

Zdroje hospodaření obce lze členit na rozpočtové příjmy a rozpočtové výdaje.

Obecně se považuje za vhodné, aby příjmy rozpočtu obce byly:

- ✓ dostatečně výnosné, aby umožnily zvýšit míru soběstačnosti obcí,
- ✓ závislé do určité míry na aktivitě obce,
- ✓ územně pokud možno rovnoměrně rozloženy,
- ✓ předem odhadnutelné, alespoň ve střednědobém horizontu

¹⁹Deník obce. Hospodaření obce [online]. [cit.2011-01-10]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6415440>>.

²⁰ Interní směrnice Městského úřadu Dolní Benešov.

✓ a administrativně nenáročné na správu.²¹

Příjmová stránka rozpočtu obce je tvořena **výnosy z daní**, dle zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení některých daní. Výnosy z daní představují stabilní základ příjmů do rozpočtu obcí. V rozpočtech jednotlivých obcí jsou však výnosy z daní rozdílné. Tento fakt je dán například počtem nezaměstnaných nebo rozdílným počtem ekonomicky aktivního obyvatelstva v dané obci či městě. Tyto skutečnosti obec nemůže přímo ovlivnit.

Do příjmů rozpočtu obce jsou zahrnuty také **výnosy z místních poplatků** dané obecně závaznými vyhláškami obce. Místní poplatky nepatří mezi příliš velké zdroje rozpočtu obce, umožňují však zčásti snížit napjatost ve finančním hospodaření obce. Vybrané finanční prostředky z místních poplatků by měly sloužit především k zabezpečení financování místních veřejných statků, které přináší užitek zejména občanům samotné obce. Typickým příkladem místního poplatku je poplatek ze psů, poplatek za provozování výherních hracích automatů nebo poplatek za využívání veřejného prostranství.

Obce jsou finančně nesoběstačné, významným příjmem jejich rozpočtů jsou dotace formou **neúčelových a účelových dotací** z rozpočtové soustavy, zejména ze státního rozpočtu. Díky změně rozpočtového určení od roku 1993 se však prosazuje tendence ke zvyšování finanční soběstačnosti rozpočtů obcí a snižování podílu dotací i v České republice.²²

Obec získává finanční prostředky také prostřednictvím výkonu státní správy, ke kterému je pověřena (**správní poplatky, odvody uložené v pravomoci obce**), z majetku a majetkových práv ve vlastnictví obce, z návratných finančních výpomocí a z jiných zdrojů.

Rozpočtové výdaje slouží k úhradě celé řady závazků a výdajů vyplývajících z činnosti samotné obce. Největší část výdajů z rozpočtu obce je zaměřena na úhradu závazků vyplývajících pro obec ze zákonných povinností, na zaplacení závazků z uzavřených smluvních vztahů plynoucích z hospodaření obce nebo na závazky přijaté při spolupráci s jinými subjekty. Tyto výdaje mají podstatný vliv na hospodaření obcí a proto je nutné jim věnovat zvýšenou pozornost v samotném rozpočtu obce. Následují výdaje související s výkonem státní správy, ke které je obec ze zákona pověřena, výdaje spojené s vlastní činností obce v souvislosti s péčí o majetek obce a jeho rozvoj a výdaje na podporu veřejně prospěšných činností.

²¹ Deník obce. Hospodaření obce a externality [online]. [cit. 2011-01-28]. Dostupný z WWW: < <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=32> >.

²² Deník obce. Hospodaření obce a externality [online]. [cit. 2001-01-28]. Dostupný z WWW: < <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=32> >.

Nejméně významné z hlediska vlastního rozpočtu lze spatřovat výdaje vydané na úhradu pokut, úroků, darů a příspěvků.

V průběhu roku se hospodaření obce důsledně řídí schváleným rozpočtem. Během rozpočtového roku provádí obec soustavnou kontrolu svého hospodaření tak, aby bylo v souladu s příslušným rozpočtem. Případné překročení rozpočtu je řešeno rozpočtovým opatřením.

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územně samosprávných celků je povinna každá obec nebo město předložit ke konci kalendářního roku ***závěrečný účet obce*** k projednání zastupitelstvu obce nebo města. Obsahem závěrečného účtu je celková bilance příjmů a výdajů dané obce, města, údaje o úvěrech a zadluženosti obce, města a zpráva auditora.

Povinností obce je rovněž ***zajistit přezkoumání hospodaření obce*** kompetentním orgánem – krajský úřad, auditorská společnost apod. za uplynulý rok. Odpovědnost za provedení včasné kontroly hospodaření nese starosta obce. Výsledky přezkoumání jsou součástí závěrečného účtu obce.

3. Charakteristika města Dolní Benešov

3.1 Geografický popis Dolního Benešova a Zábřehu²³

Město Dolní Benešov leží na jižním okraji Hlučínské pahorkatiny necelých 14 km východně od města Opavy, nedaleko hranic s Polskem. Skládá se ze dvou částí – Dolního Benešova a Zábřehu.

Město je situováno na terénu, mírně se zvedajícím k severu od údolí nivy na levém břehu řeky Opavy, která tvoří jižní hranici jeho katastrálního území. Protéká jím potok Opusta, vlévající se do řeky Opavy. V katastru města se nachází celá řada vodních ploch, především největší rybník v okrese Opava – Nezmar. Celková výměra vodních ploch zaujímá 280 ha. Na katastrálním území se nenachází souvislý lesní porost. Město s přilehlou městskou částí leží v nadmořské výšce 232 m. Výměra Dolního Benešova činí 14,8 km², z toho 4,7 km² zaujímá část Zábřeh.

Dolní Benešov leží uprostřed komunikačního tahu mezi okresním městem Opavou a krajským městem Ostravou, sídlem Moravskoslezského krajského úřadu i Ostravsko-opavské diecéze církve římskokatolické, k níž náleží i dolnobenešovská farnost.

3.2 Historicko správní vývoj²⁴

Území města Dolního Benešova patří k místům, osidlovaným již v nejstarších dobách. *První písemné zmínky* o městě jsou datovány na *rozhraní 13. a 14. století*, tedy v době, kdy osidlování oblasti pozdějšího Hlučínska bylo v podstatě dokončeno.

Již roku 1493 byl Benešov povýšen českým králem Vladislavem II. na městečko. *Znak města* udělený při této příležitosti nese *symboly šitky a plotice*, které jsou autentickým znamením, že rybníkářství v městě má svou dávnou tradici.

Od roku 1720 byl rozdělen Benešov na městečko a vesnici. Roku 1810 byl zpochybněn statut městečka Benešova majitelem Aloisem z Henneberků, od dva roky později byl statut znovu potvrzen pruským ministrem vnitra. Od roku 1873 se stává Benešov vsí, tržním místem a katastr dosavadního městečka byl spojen s katastrem dosud samostatné vsi v jednu obec, která *od roku 1921 nese název Dolní Benešov*.

²³ Zpracováno dle internetových stránek města Dolní Benešov.

²⁴ PLÁČEK, V. Dolní Benešov a Zábřeh v proměnách času. (2002).

Od roku 1979 je jeho částí do té doby samostatná obec Zábřeh, ležící 1,5 km západně od města na pozemní komunikaci vedoucí do Kravař a dále na Opavu.

V roce 1996 byl Dolní Benešov povýšen na město, a to podle §2 odst. 2 zákona ČNR č. 367/90 Sb. o obcích s účinností od 1. února 1996.

Město Dolní Benešov je součástí historického území Hlučínska, k němuž náleželo 38 obcí, a to např. Kravaře, Bolatice s osadou Borová, Bohuslavice, Kozmice a Hlučín,

3.3 Demografický vývoj Dolního Benešova a Zábřehu

Základní charakteristikou demografického vývoje je vývoj počtu obyvatel. Retrospektivní vývoj počtu obyvatel je zřejmý z tabulky.

**Tabulka č. 3. 1. Demografický vývoj obyvatelstva Dolního Benešova a Zábřehu
v období 2000 - 2009**

Sídlo	Rok									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dolní Benešov	3709	3668	3646	3633	3592	3558	3543	3532	3533	3478
Zábřeh	699	707	706	709	699	704	715	725	728	718
Celkový počet obyvatel	4408	4375	4352	4342	4291	4262	4258	4257	4261	4196

Pramen: Městský úřad Dolní Benešov – Matriční úřad (vlastní zpracování).

Vývoj počtu obyvatel v Dolním Benešově a Zábřehu má od roku 2000 charakter *mírného poklesu*. Tento jev patrný nejenom v Dolním Benešově je zapříčiněn především odchodem mladých lidí, pro něž není již město a přilehlé okolí dávno zajímavé, těžko zde nacházejí pracovní uplatnění a možnost bydlení. V posledních letech nebyla zahájena výstavba bytů, kterou by iniciovalo město nebo místní podniky. Na výstavbu vlastního rodinného bydlení lidé vesměs nemají dostatečné finanční prostředky a odvahu se zadlužit při současné situaci na trhu práce. V současné době jim město ani nemá možnost nabídnout vhodný pozemek.

V městě a jeho přilehlé městské části žije v současné době **4 196 obyvatel** (k 31.12.2009). Je zde obydleno 799 domů, z toho 181 v Zábřehu.

Tabulka č. 3.2. Demografický vývoj v městě Dolní Benešov a Zábřeh za rok 2009

Rok 2009	Celkem	Dolní Benešov	Zábřeh
Počet obyvatel k 1.1. 2009	4261	3532	727
Narozeno	44	38	6
Zemřelo	32	27	5
Přistěhováno	50	43	7
Odstěhováno	71	61	10
Počet obyvatel k 31.12.2009	4252	3525	727
Z toho muži	2105	1742	363
ženy	2147	1783	364

Pramen: Městský úřad Dolní Benešov – Matriční úřad (vlastní zpracování).

Ve srovnání s předcházejícím rokem se počet *trvale* bydlících obyvatel ve městě výrazně nezměnil. Zatímco v roce 2008 byl počet zemřelých vyšší než počet narozených (o 6), letos se naopak více občanů narodilo než zemřelo. V roce 2009 došlo k výraznějšímu odlivu obyvatel z města, na rozdíl od předchozího roku, kdy přírůstek přistěhovaných byl téměř totožný s počtem odstěhovaných.

Počet *přechodně* žijících obyvatel na území města není znám, jelikož povinnost hlášení krátkodobých pobytů byla v minulosti zákonem zrušena.

Neblahým trendem posledních let projevujícím se ve městě se stává vzrůstající počet lidí bez domova tzv. *bezdomovců*, přihlášených k trvalému pobytu na městském úřadě. Ke konci roku 2009 se počet bezdomovců ustálil na čísle 49. Jedním z hlavních důvodů je zejména platný zákon o exekucích, který nerozlišuje majetek dlužníka a majetek ostatních členů domácností.

Průměrný věk obyvatel města a městské části je 39,73 let (v roce 2008 – 39,35) u mužů 38,21 let (v roce 2008 – 37,87), průměrný věk žen je 41,25 let (v roce 2008 - 40,80). Průměrný věk obyvatel, jak žen tak i u mužů stoupá v průměru o 1 rok. Z výše uvedeného je patrné, že v městě a jeho městské části dochází ke stárnutí obyvatelstva.

3.4 Nezaměstnanost v městě

V Dolním Benešově ve srovnání s rokem předcházejícím měl počet nezaměstnaných v průběhu celého roku vzrůstající tendenci. Z 2 201 ekonomicky aktivních osob ke konci **roku 2008** bylo bez práce 140 osob, což prezentuje **6,4 procentní míru nezaměstnanosti**. V 1. čtvrtletí roku 2009 nezaměstnanost vzrostla na 7,9 %. V následujícím čtvrtletí docházelo k postupnému nárůstu nezaměstnanosti ekonomicky aktivních obyvatel na 8,2 procentní míry

nezaměstnanosti. Nejinak tomu bylo i ve III. čtvrtletí roku 2009, kdy se nezaměstnanost v městě začala přibližovat 10 % hranici. V závěru **roku 2009** již dosáhla **10,5%**, což představuje 231 nezaměstnaných.

Řady nezaměstnaných rozšířili zejména občané vyjíždějící za prací do Ostravy a Opavy, ale také zaměstnanci místních podniků. Možnost pracovního uplatnění poskytují v místě především strojírenské závody, šterkovny, místní obchody, služby a pekárny.

Nezaměstnaní z Dolního Benešova a Zábřehu se evidují na pobočce Úřadu práce Hlučín, pod kterou město v této oblasti spadá. Na stejné úrovni míry nezaměstnanosti jako město Dolní Benešov jsou i okolní přilehlé vesnice a města. Například **Bolatice** s průmyslovou zónou a závodem Lanex vykazují ke konci roku nezaměstnanost ve výši **10,7 %**, město Hlučín 10,3 % a město Kravaře se blížilo k překročení hranice 14% míry nezaměstnanosti.

Vývoj nezaměstnanosti v okrese Opava se shodoval s celostátním vývojem nezaměstnanosti.

3.5 Vyjížd'ka za prací

V rámci posledního sčítání lidu, domů a bytu v roce 2001 byly zjištěny následující údaje, které se vztahují k vyjížd'ce občanů města Dolní Benešov do zaměstnání a škol.

Z celkového počtu 4 375 obyvatel (**k 31.12.2001**) bylo 2 201 ekonomicky aktivních obyvatel (50,31 % z celkové počtu obyvatel) z nichž 880 (40 % z ekonomicky aktivního obyvatelstva) vyjíždělo denně do zaměstnání mimo město Dolní Benešov. Kromě těchto obyvatel vyjíždělo denně mimo obec také 297 žáků a studentů. Celkový objem vyjížd'ky tedy představoval 1 177 obyvatel.

**Tabulka č. 3.3 Počet vyjíždějících občanů obce do zaměstnání a škol při SLDB
v roce 2001**

Vyjížd'ka do zaměstnání		1 807
z toho	v rámci obce	811
	v rámci okresu	652
	v rámci kraje	281
	do jiného kraje	33
Vyjíždějící do zaměstnání denně mimo obec		880
Žáci denně vyjíždějící mimo obec		297

Pramen: www.czso.cz.

Hlavním směrem vyjížd'ky občanů za prací a do škol byly města Opava, Ostrava, Hlučín a Kravaře.

3.6 Ekonomicko – sociální vybavení města Dolní Benešov a Zábřeh

V Dolním Benešově a části Zábřeh se nachází městský úřad, knihovna, nákupní středisko, Česká pošta, Česká spořitelna, kostel, zámek s parkem, budovy základní a mateřské školy, které jsou zároveň příspěvkovými organizacemi města, kulturní dům, sauna, sběrna druhotných surovin, skládka, veterinární ambulance, 2 benzínové stanice, penzion, 2 podniky zabývající se strojírenskou výrobou, pekárna, zemědělská společnost, šterkovny, potravinářský závod na zpracování masa, řada drobných podnikatelů podnikajících v oblasti autodopravy, kadeřnictví, cestovního ruchu, zahradnictví apod.

V městě je na poměrně dobré úrovni zajištěna lékařská péče (2 praktičtí lékaři pro dospělé, dětský lékař, tři zubní lékaři, jeden gynekolog) a také dvě výdejny léků.

Charakteristika ekonomické a sociální vybavenosti města Dolní Benešov, příspěvkových organizací města a soukromých podnikatelských subjektů, které vyvíjejí činnost na území města je uvedena v *příloze č. 6*.

3.6.1 Kultura²⁵

Kulturní činnost na území města zajišťuje a organizuje město, prostřednictvím své příspěvkové organizace Kulturní dům. Tato organizace každoročně nabízí celou řadu kulturních aktivit, z nichž si mají možnost vybrat všechny věkové kategorie.

Nabídka je skutečně pestrá, začíná u kroužků a zájmové umělecké činnosti a pokračuje přes koncerty vážné hudby až po vystoupení místních hudebních skupin, mládežnických dechovek a dětských pěveckých sborů. Již řadu let realizuje významné společenské a vzdělávací akce regionálního i nadregionálního charakteru. Rok od roku přibývají akce tzv. vlastní produkce, které se těší zájmu místních občanů i občanů okolních vesnic. Centrem kulturní činnosti a kulturního dění je již zmiňovaný kulturní dům. Střediskem kultury není pouze onen kulturní dům, nýbrž také zámecká obřadní síň, která slouží díky svým výborným akustickým vlastnostem k pořádání koncertů vážné hudby a díky svému reprezentativnímu účelu také k pořádání výstav místních i přespolních umělců. Ve spolupráci s dolnobenešovskou farností probíhají v barokním kostele sv. Martina koncerty duchovní hudby.

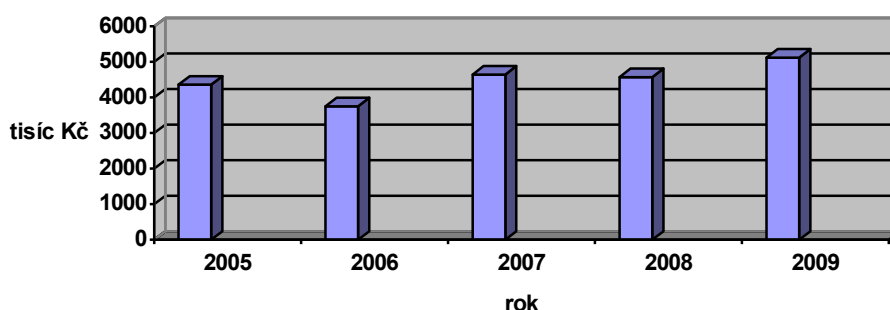
²⁵ Portál města Dolní Benešov. Kultura – obecný úvod [online]. [cit. 2011-02-02]. Dostupné z WWW: <http://www.dolnibenesov.cz/?akce=kultura_obecny-uvod>.

Do odboru kultury je zařazena i **Městská knihovna**, která je součástí příspěvkové organizace Kulturní dům. Do oblasti kultury se knihovna zapojuje pořádáním tzv. knihovnických lekcí. Cílem těchto akcí je zvýšit informační a bibliografickou informovanost jak u dětí předškolního věku tak i u žáků 1. stupně Základní školy. Záměrem Městské knihovny je zvýšit počet dětských čtenářů, kterých v posledních letech ubývá. Jedním z hlavních důvodů tohoto úbytku je bezesporu rozmach a dostupnost internetu, počítačových her či sledování televize. Kniha, která je uvede do světa fantazie není pro ně lákavá. Čtenářskou základnu proto tvoří převážně dospělí čtenáři seniorského věku a studující mládež. Přestože čeští čtenáři v rámci Evropské unie patří k čtenářům nadprůměrným, návštěva veřejných knihoven není pro ně atraktivní. Tato skutečnost, kdy dochází k úbytku čtenářů se projevuje i v této knihovně. V rámci svých služeb umožňuje knihovna i meziknihovní výpůjční službu, kdy má čtenář možnost si objednat jakoukoliv knihu z jakékoliv knihovny na území republiky. Samozřejmostí je dostupnost internetu v rámci knihovny a možnost tisku získaných informací.

Financování kultury

Své pevné místo v rozpočtu města má i kultura, na jejíž činnost každoročně město přispívá. Ve sledovaných letech **2005-2009** je na kulturní činnost pravidelně vynakládána částka přesahující **4 300 tisíc Kč**. Nejvíce financí na kulturu plynulo z rozpočtu města v roce **2009 – 5 124,08 tisíc Kč** což souviselo s rekonstrukcí Kulturního domu. Kultura v současné době nabývá stále více na významu a předpokladem je v budoucnosti navyšování financí pro tuto oblast.

Graf 3.1. Vývoj financování kultury v letech 2005-2009

Pramen: Systém Aris Raris (vlastní zpracování).

3.6.2 Zájmové organizace a spolky

Většina obcí na Hlučínsku žije čilým společenským životem. Nejinak je tomu i v případě města Dolní Benešov s částí Zábřeh. Nedílnou součástí zájmových organizací je Sbor dobrovolných hasičů, Český červený kříž, Svaz postižených osob, chrámový sbor a schola při dolnobenešovském kostele sv. Martina nebo Český svaz zahrádkářů. Na území města působí i četná sdružení, která jsou zaměřena např. na chov holubů, na myslivost, na kynologii a rybářství. Ve městě je také činný klub důchodců při MSA, a.s.

Mladší generace se může stát členem nepřeberného množství sportovních klubů a oddílů. Jedná se zejména o klub fotbalový a futsalový. Příznivci volejbalu, stolního tenisu, jachtingu, tenisu nebo šachu mohou navštěvovat i tyto oddíly. Na své si přijdou i milovníci létání v Slezském aeroklubu. Ty, které učaroval vesmír a hvězdy mají možnost navštěvovat kroužek astronomický.

Takřka všechny kluby mají své klubovny. Jednotlivé kluby a oddíly se účastní kulturního dění ve městě. Pořádají zájezdy, návštěvy divadel a výstav, v plesové sezóně pořádají plesy. Výjimkou nejsou ani hasičské slavnosti a pravidelná sportovní utkání. Při slavnostech ve městě pomáhají tyto organizace s jejich zajištěním.

3.5.3 Památky na území města

Typickou památkou pro tento kraj je kostel, který nalezneme v každé obci. V samém středu města v blízkosti náměstí Cypriána Lelka se nachází farní **barokní kostel sv. Martina s kaplí**, jehož vznik je datován k roku 1602. Na západním okraji města se nachází typická stavba pro tuto oblast a to **kaple sv. Kříže**. Jedná se o pseudogotickou neorientovanou cihlovou stavbu asi ze 70. let 19. století.

Náměstí Cypriána Lelka zdobí kamenná **barokní socha Immaculaty** datovaná k roku 1784.

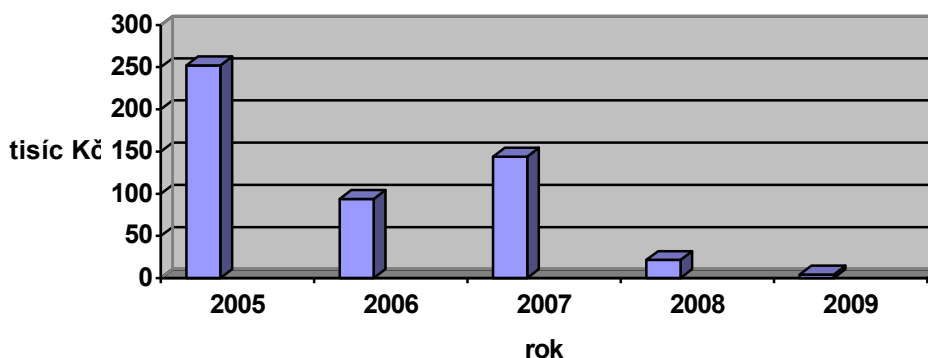
Město se pyšní také **zámkem se zámeckým parkem**. Zámek je dokladem zámecké architektury vzniklé v několika údobích – jádro stavby je datováno k 16. století. Další přestavby proběhly v 19. a 20. století. V současné době slouží nejenom k účelům reprezentativním, ale také jako sídlo Městského úřadu. Zámecký park obklopuje budovy zámku ze všech světových stran. Byl založen v anglickém stylu na přelomu 19. a 20. století.

Na území města se nachází také **národní přírodní památka – Zábřežské louky**. Jedná se o rašelinné louky s význačnými mokřadními společenstvy rostlin typické pro Hlučínsko.

Financování památek

Každoročně ze svého rozpočtu vynakládá město finanční prostředky na zachování svých kulturních památek. Ve sledovaných letech **2005-2009** bylo vynaloženo nejvíce finančních prostředků v roce **2005** ve výši **252,15 tisíc Kč**. V následujících letech lze považovat za výraznější z hlediska financování památek rok **2007**, kdy rozpočet vydal na zachování památek **143,98 tisíc Kč**. V následujících letech dochází k výraznému snížení financí na kulturní památky, jak dokládá graf. V následujících letech se předpokládá další snižování výdajů pro tuto oblast.

Graf č. 3.2 Vývoj financování památek v letech 2005-2009

Pramen: Systém Aris Raris (vlastní zpracování).

3.6.4 Podpora cestovního ruchu a rozvoj území

Cestovní ruch se stále více prosazuje jako výrazný společenský, kulturní i ekonomický jev ve většině měst a obcí na území republiky. Svými aktivitami zasahuje do celé řady činností, kde se podílí na zlepšování ekonomických výsledků.

Dolní Benešov stejně tak jako ostatní okolní vesnice nepatří k vyhledávaným destinacím v oblasti rekreace a památek. Hlavní příčinu lze nalézt v nedostatečné propagaci nejenom Hlučínska jako celku ale také jednotlivých obcí. Rovněž je nutná aktualizace zastaralých propagačních materiálů a vhodná propagace na internetu. Nízká je také úroveň poskytovaných služeb, jejichž cílem by mělo být jejich zvýšení.

3.6.5 Mezinárodní partnerské vztahy města Dolní Benešov

Město Dolní Benešov v současné době spolupracuje se třemi partnerskými městy ve třech zemích Evropské unie. Jedná se o družbu s polským městem *Wilamowice*, která byla započata po podepsání partnerských smluv již v roce 1999. O rok později se partnerská spolupráce rozšířila o Slovenskou republiku – Rajecké Teplice. V dalších letech byla navázána partnerská spolupráce s italským městem – Santa Maria del Cedro.

Tyto mezinárodní partnerské vztahy umožňují městu Dolní Benešov rozšiřovat zkušenosti pracovníků místní správy, pomáhají zlepšovat úroveň poskytovaných služeb občanům skrze sdílených zkušeností, umožňují poznávání odlišných kulturních tradic a postojů k životě, usnadňují přístup k získávání dotací z rozpočtu Evropské unie a zvyšuje povědomí o městu v zahraničí.

3.6.6 Členství města Dolní Benešov ve sdruženích a dobrovolných svazcích

Město Dolní Benešov je členem těchto sdružení a dobrovolných svazků realizujících svou činnost na území České republiky.

Svaz měst a obcí České republiky

Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou, nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob.²⁶ Členy této organizace jsou města a obce nacházející se na území České republiky. Hlavním cílem Svazu měst a obcí České republiky je obhajovat jednotné zájmy a práva měst a obcí vůči státu. Každoročně členové tohoto svazu přispívají prostřednictvím členských příspěvků na činnost svazu. Výše členského příspěvku je stanovena podle typu obce. Město Dolní Benešov platí členský příspěvek v částce 5000 Kč za město a 1,80 Kč za každého občana.

Sdružení místních samospráv

Sdružení místních samospráv je zájmové sdružení právnických osob, které má obdobnou náplň činnosti jako Svaz měst a obcí České republiky. Rozdíl lze spatřit pouze ve výši členského příspěvku, který je stanoven v částce 1 000 Kč na rok za obec či město, k této částce hradí ještě každé město nebo obec 1 Kč za každého obyvatele obce.

²⁶Portál Svaz měst a obcí ČR. Kdo jsme [online]. [cit. 2011-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/default.aspx>>.

Euroregion Silesia

Na území Moravskoslezského kraje se nachází 4 euroregiony, přičemž jedním z těchto euroregionů je také Euregion Silesia. Tento euroregion se dělí na 2 části: část polskou a část českou. Česká část je tvořena v současné době 56 obcemi a městy a 3 přidruženými organizacemi – Matice Slezská, Hospodářská komora ČR a Slezská univerzita Opava. Jako hlavní předmět činnosti je ve stanovách tohoto sdružení uvedena podpora a realizace česko-polské spolupráce v příhraničních regionech. V pravidelných ročních intervalech přispívají na činnost svazu také její členové, a to prostřednictvím členských příspěvků. Roční členský příspěvek je stanoven ve výši 3 Kč za obyvatele.

Místní akční skupina Hlučínska (MAS)

Místní akční skupina Hlučínsko je dobrovolnou a nepolitickou organizací, která byla založena dne 27. listopadu roku 2006. Z hlediska geografického se MAS rozkládá mezi dvěma průmyslovými aglomeracemi – Opavou a Ostravou. V současné době je v této skupině zastoupeno 27 měst a obcí, prostřednictvím dvou mikroregionů – Svazek obcí mikroregionu Hlučínska a Svazek obcí mikroregionu Hlučínska – západ. Hlavním cílem MAS je vstup do programu LEADER PLUS, díky němuž chce získat finanční samostatnost, rozvíjet na svém území činnosti v oblasti agroturistiky, vzdělávání a kultury. Předsedou MAS je pan Josef Teuer. Město Dolní Benešov je členem této skupiny prostřednictvím Svazku obcí mikroregionu Hlučínska.

Sdružení obcí Hlučínska

Sdružení obcí Hlučínska bylo založeno v roce 1992. Má formu dobrovolného svazku obcí nacházejících se v okrese Opava. Sídlo tohoto sdružení se nachází ve městě Hlučín. V současné době působí ve Sdružení obcí Hlučínska 27 měst a obcí, s nimiž volně spolupracují městské části Opavy a Ostravy (Hošťálkovice, Lhotka, Petřkovice a Malé Hoštice). Základním cílem tohoto dobrovolného svazku obcí je zlepšování a prohlubování hospodářské, kulturní a jiné spolupráce mezi členy tohoto svazku. Předsedou Sdružení obcí Hlučínska je pan Mgr. Herbert Pavera, starosta obce Bolatice. Dolní Benešov patří mezi zakládající členy tohoto sdružení.

4. Správa a ekonomika města

Město Dolní Benešov vykonává státní správu v základním rozsahu. Nevykonává funkci obce s rozšířenou působností ani nezastává funkci obce s pověřeným obecním úřadem. V oblasti přenesené působnosti realizuje mimo základní agendu činnost stavebního a matričního úřadu, a to nejen pro občany města, ale také pro občany obcí Bohuslavice a Závada. Správní obvod městského úřadu v těchto agendách má tedy 6 370 obyvatel na ploše 35,42 km².

Volby

Volby jsou hlavním mechanismem zastupitelské demokracie, kterým občané vybírají vládnoucí politiky a podílejí se na chodu země.²⁷ V rámci České republiky probíhají volby na základě tří principů, a to všeobecnosti, tajnosti a rovnosti. Právní stránku voleb upravuje tzv. volební zákon č. 491/2001 Sb. v aktuálním znění.

V roce 2010 proběhly na našem území volby do Poslanecké sněmovny České republiky, volby do Senátu České republiky a volby do zastupitelstev měst a obcí (tzv. komunální volby). Občané České republiky měli tak možnost ovlivnit svým hlasem vývoj na politické i ekonomické scéně na úrovni státu i obcí hned třikrát.

Komunální volby se konají v rámci České republiky v pravidelných čtyřletých intervalech. Představují uplatnění principu zastupitelské demokracie na nejnižší územně samosprávné úrovni.

4.1 Komunální volby v Dolním Benešově a místní části Zábřeh

V období před volbami ukládá zákon o obcích nutnost stanovit počty členů zastupitelstva obce pro následující volební období. Z rozhodnutí zastupitelstva města Dolního Benešova vyplynulo, že stávající počet členů se měnit nebude. Voliči tak měli možnost vybírat z kandidátních listin **15 členné zastupitelstvo města**, které bude po čtyřleté období ovlivňovat život ve městě a plánovat jeho rozvoj.

O hlasy svých voličů se ucházelo v těchto komunálních volbách na území města a jeho místní části 6 existujících volebních stran, které předložily své kandidátní listiny. Každá z těchto volebních stran využila možnost naplnit svou kandidátku maximálním počtem kandidátů na

²⁷Portál Wikipedia. Volby [online]. [cit. 2011-02-14]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Volby#Volby_v_.C4.8Cesk.C3.A9_republice.>.

post zastupitele města, tedy tolik, kolik je skutečný počet budoucích zastupitelů – 15. Celkový počet kandidátů bojujících o křesla na radnici byl v konečném součtu ve výši **90 kandidátů**. Což představuje snížení o 15 kandidátů oproti minulým volbám konaných v roce 2006, kde se ucházelo o tyto křesla **105 kandidátů** a ve volební historii města se jednalo o vůbec **největší počet přihlášených kandidátů**.

Volby se konaly ve stálých volebních okrscích s volebními místnostmi v obřadní síni na zámku (volební okrsek č. 1), v přísali nového kulturního domu (volební okrsek č. 2), v prostorách Mateřské školy na Osadě Míru (volební okrsek č. 3) a v prostorách Základní školy v Zábřehu (volební okrsek č. 4). Okrskové volební komise byly tvořeny převážně navrženými členy. Funkci zapisovatelek jednotlivých volebních okrsků zajišťovaly pracovnice městského úřadu.

Komunální volby proběhly na území celé České republiky ve dnech **15. a 16. října roku 2010**. Účast voličů ve srovnání s předchozími lety byla obdobná. Voleb se zúčastnilo přibližně 50% všech občanů disponujícím volebním právem. Již tradičně největší účast ve volbách byla zaznamenána v okrsku č. 1 a 2 - tzv. staré město, naopak nejnižší zájem je typický pro okrsek č. 3 – sídliště.

Tabulka č.4.1 Komunální volby města Dolní Benešov a Zábřeh v letech 1998-2010

	1998	2002	2006	2010
zapsáno voličů	3357	3428	3432	3491
Z toho odvolilo	1852	1712	1748	1751
účast ve volbách	55,17%	49,94%	51,07%	50,16%
počet platných hlasů	25 562	21 931	23 541	24 151
počet kandidátů	60	52	105	90

Pramen: www.volby.cz (vlastní zpracování).

Tabulka č. 4.2 Výsledky komunálních voleb města Dolní Benešov a Zábřeh v roce 2010 a 2006 dle jednotlivých volebních okrsků

	okrsek č. 1 2010 / 2006	okrsek č. 2 2010 / 2006	okrsek č.3 2010 / 2006	okrsek č.4 2010 / 2006	Celkem Dolní Benešov
zapsáno voličů	974 / 942	923 / 908	988 / 999	606 / 574	3491 / 3423
odvolilo	528 / 534	497 / 521	447 / 430	279 / 263	1751 / 1748
účast v %	54,21 / 56,69	53,85 / 57,38	45,24 / 43,04	46,04 / 45,82	49,8 / 50,7
okres Opava					50,30 / 48,13

Pramen: www.volby.cz (vlastní zpracování).

Největší počet hlasů v komunálních volbách získalo Sdružení občanů Dolního Benešova a Zábřehu v čele se současným starostou. Toto sdružení tak obdrželo v novém zastupitelstvu 5 mandátů. Následuje Sdružení nezávislých kandidátů DBZ se 3 mandáty. Dolní Benešov a Zábřeh – Věc veřejná, KDU-ČSL a ČSSD získaly pouze po 2 mandátech. ODS bude v tomto volebním období reprezentovat pouze 1 zástupce strany v zastupitelstvu města.

V porovnání s výsledky minulých komunálních voleb, jež proběhly v roce 2006, ztratila strana Dolní Benešov a Zábřeh – Věc veřejná 2 mandáty. Její konkurent Sdružení občanů Dolního Benešova a Zábřehu naopak posílil o tyto 2 mandáty. Na stejné úrovni jako v minulých volbách zůstaly strany KDU-ČSL a ČSSD. Naopak o ztrátu 1 mandátu přišla strana ODS.

Nejvíce preferenčních hlasů získal současný starosta města **pan Martin Štefek (891 hlasů)** lídr Sdružení občanů Dolního Benešova a Zábřehu. Za ním se s 667 hlasy řadí **pan Mgr. Jiří Krömer** ze Sdružení nezávislých kandidátů DBZ spolu se svou stranickou kolegyní paní **PharmDr. Ivanou Šrubařovou (602 hlasů)**.

V **příloze č. 9** uvádím jmenný seznam všech kandidátů jednotlivých politických stran, kteří se účastnili komunálních voleb do zastupitelstva města Dolní Benešov v roce 2010.

Na ustavujícím zasedání zastupitelstva města bylo zvoleno vedení města a rada města. **Funkci starosty** města úspěšně obhájil po dohodě politických stran **pan Martin Štefek**. Změna nastala ve funkci místostarosty města. Tuto pozici bude hájit lídr nově vzniklého uskupení Sdružení nezávislých kandidátů DBZ **pan Mgr. Jiří Krömer**. Ve složení rady města došlo pouze k dílčím změnám, kdy z 5 členné rady budou pouze **2 nováčci - paní Adamíková (Zábřeh) a pan Otzipka**.

V novém zastupitelstvu města Dolní Benešov si zopakuje své působení v této funkci 8 členů (Štefek, Spruch, Krömer, Manderla, Hartoš, Hanke, Adamíková a Sovíková). Další 6 členů zastupitelstva města bude tuto funkci vykonávat vůbec poprvé (Hahn, Slanina, Šrubařová, Petřík, Halfar a Otzipka), 15 členné zastupitelstvo uzavírá 1 staronový člen pan Koska Jindřich.

V okrese Opava se věkový průměr v zastupitelstvech měst a obcí pohybuje ve výši 44 %, v Dolním Benešově je ve výši 42 %. Místní část Zábřeh z 13 kandidátů usilujících o místa ve vedení města a v radě města budou zastupovat v tomto volebním období pouze 2 zástupci. V posledním volebním období byla pouze reprezentantkou Zábřehu 1 zastupitelka. V novém

zastupitelstvu jak již vyplývá z tabulky převažují muži nad ženami a to v poměru 12:3, což je výrazně více než v minulém období, kdy bylo zvoleno 7 žen.

4.2 Orgány města Dolní Benešov

4.2.1 Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo města Dolní Benešov se skládá z **15 členů**, kteří byli zvoleni občany města v podzimních komunálních volbách na 4 volební období. V nadcházejícím volebním období bude zastupitelstvo města stejně jako v minulých letech složeno ze zástupců **6 volebních stran**:

- ✓ Sdružení občanů Dolního Benešova a Zábřehu (5 mandátů),
- ✓ Sdružení nezávislých kandidátů DBZ (3 mandáty),
- ✓ Dolní Benešov a Zábřeh – Věc veřejná (2 mandáty),
- ✓ Křesťansko demokratická unie – Česká strana lidová (2 mandáty),
- ✓ Česká strana sociálně demokratická (2 mandáty),
- ✓ Občansko demokratická strana (1 mandát).

Ke svým jednáním se zastupitelstvo města schází dle předem schváleného plánu. Obvykle jedenkrát za dva měsíce, v případě naléhavých potřeb to bývá i častěji. V roce 2011 je podle plánu naplánováno 7 zasedání zastupitelstva města Dolní Benešov. Zasedání bývá zahájeno úderem 16 hodiny. Schůze zastupitelstva v rámci své pravomoci svolává a řídí starosta města, který také předkládá zastupitelstvu potřebné podklady pro jednání. Podklady předkládané starostou pro toto jednání zpracovávají jednotlivé odbory a úseky městského úřadu, které se zabývají danou problematikou.

Veškeré organizační zajištění zasedání zastupitelstva má na starosti sekretariát starosty a místostarosty. Toto organizační zajištění zahrnuje například: přípravu a distribuci pozvánek na zasedání, kompletaci potřebných materiálů včetně jejich množení. Ze zasedání a usnesení zastupitelstva města je vždy pořízen písemný zápis, který realizuje sekretářka starosty. Většina jednání zastupitelstva města pak probíhá v Kulturním domě, který na rozdíl od městského úřadu má větší kapacitní možnosti. Některá zasedání také proběhla v místní části Zábřeh, a to v prostorách Základní školy.

Povinná účast na zasedání zastupitelstva města je uložena tajemníku městského úřadu a všem vedoucím jednotlivých odborů a úseků, jež tvoří organizační strukturu městského úřadu, popřípadě jednotlivým zaměstnancům zabývajících se danou problematikou.

Náplň jednotlivých jednání je vždy připravena radou města. Mezi pravidelné body programu lze zařadit například: schválení zápisu z posledního jednání, kontrola plnění unesení z posledního jednání, diskuse zastupitelů a přítomných občanů o jednotlivých usneseních, zpráva o činnosti rady města.

Jelikož účast občanů na těchto zasedáních je velmi nízká, informuje o své činnosti jak zastupitelstvo města tak i rada města v Dolnobenešovském zpravodaji a na internetových stránkách města Dolní Benešov své občany.

4.2.2 Výbory zastupitelstva města

V souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích zřizuje zastupitelstvo města Dolní Benešov dva poradní a iniciační orgány – výbory. Jedná se o výbor finanční a výbor kontrolní. Funkci předsedů výborů plní volení členové zastupitelstva. Počet členů ve výboru finančním i výboru kontrolním je pětičlenný.

Finanční výbor

Náplň práce výboru finančního úzce navazuje na obsahovou náplň hospodaření města s jeho finančními prostředky a majetkem. Její činnost je zaměřena na hospodaření s rozpočtem, a to ve všech etapách rozpočtového procesu. Ve spolupráci s ekonomickým úsekem navrhuje rozpočet hospodaření města. Provádí kontrolu čerpání rozpočtových prostředků, úplnosti dokladů (např. kniha jízd, pokladní kniha). Vyjadřuje se k žádostem o snížení eventuálně o odpuštění poplatků (např. příspěvek rodičů na chod mateřské školy).

Kontrolní výbor

Kontrolní výbor kontroluje dodržování obecně závazných vyhlášek vydaných městem Dolní Benešov. V samostatné působnosti vyřizuje vybrané stížnosti, petice, oznámení a další podání. Podle potřeby a charakteru úkolů spolupracuje s finančním výborem zastupitelstva města a komisemi rady města, ale také i se zaměstnanci Městského úřadu Dolní Benešov.

4.2.3 Rada města

Rada města Dolní Benešov je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti obce. Je tvořena **5 členy** – starostou, místostarostou a 3 radními. Politické zastoupení po podzimních komunálních volbách v tomto výkonném orgánu je následující:

- ✓ Sdružení občanů Dolního Benešova a Zábřehu (2 mandáty),
- ✓ Sdružení nezávislých kandidátů DBZ (2 mandáty),
- ✓ Česká strana sociálně demokratická (1 mandát).

V čele Rady města stojí starosta. Schůze Rady města probíhají v pravidelných intervalech (jednou až dvakrát do měsíce) a jsou upraveny jednacím řádem. Podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů nejsou její jednání veřejně přístupná. Místem konání těchto schůzí je kancelář starosty města. U těchto schůzí je přítomen také tajemník města, který disponuje pouze hlasem poradním, případně také přizvaní členové zastupitelstva nebo jiné osoby. Pro bližší vysvětlení dané problematiky se účastní těchto schůzí i vedoucí jednotlivých odborů a úseků městského úřadu. Materiály potřebné pro tyto schůze jsou zpracovávány zaměstnanci městského úřadu a radě města je předkládá příslušný vedoucí daného odboru či úseku. Pravidelným bodem programu každého jednání rady města je kontrola plnění usnesení. Z jednotlivých schůzí rady města jsou vždy pořizeny písemné zápisy. Funkci zapisovatelky zastává sekretářka starosty a místostarosty.

Pravomoci v kompetenci rady města jsou následující:

- ✓ vydává nařízení města,
- ✓ zabezpečuje hospodaření města podle schváleného rozpočtu a má právo schvalovat některá rozpočtová opatření,
- ✓ řídí činnost komisí a Městského úřadu Dolního Benešova v oblasti samostatné působnosti a ukládá jim úkoly.

Při výkonu samostatné působnosti odpovídá Rada města Dolního Benešova Zastupitelstvu města Dolního Benešova.

4.2.4 Komise rady města

Rada města Dolní Benešov si pro své potřeby zřizuje iniciační a poradní orgány – komise. V současné době plní tuto funkci **6 komisí**:

- ✓ Komise pro školství, kulturu, sport a sociální záležitosti,

- ✓ Komise výstavby a životního prostředí,
- ✓ Přestupková komise,
- ✓ Povodňová komise,
- ✓ Výběrová komise podle zákona o veřejných zakázkách pro výběr dodavatelů investičních akcí města,
- ✓ Akční skupiny pro projednávání záležitostí rozšíření dobývacího prostoru štěrkovny.

Počet členů v komisích se pohybuje v rozmezí od 3 členů do 7 členů. Místa konání jejich schůzí jsou v prostorách městského úřadu, např. v obřadní síni. I z jednotlivých schůzí výše jmenovaných komisí jsou pořizovány zápisy. Jejich realizací jsou pověřeni jednotliví pracovníci příslušných odborů a úseků městského úřadu. Tyto zápisy jsou předkládány radě města.

Komise pro školství, kulturu, sport a sociální záležitosti

Tato komise kontroluje kvalitu sociálních služeb na území města předkládá radě města návrh na výši dotací z rozpočtu města poskytovatelům sociálních služeb, zajišťujícím služby na území města. Předkládá radě města návrhy na pronájem uvolněných bytů ve vlastnictví města. Podílí se konzultačně na projektech v oblasti sportu a rekreace. Ve spolupráci s dalšími komisemi organizuje akce vzdělávacího a společenského charakteru na území města.

Komise výstavby a životního prostředí

Tato komise spolupracuje na vytváření koncepčního plánu rozvoje města a přípravě investičních záměrů města. Vyjadřuje se k chystaným změnám územního plánu sídelního útvaru města a sleduje rozvoj města. Projednává opatření pro ochranu a zkvalitňování životního prostředí na území města. Vyjadřuje se k investičním záměrům, které mají dopad na životní prostředí města a k jednotlivým oblastem životního prostředí ve městě, např. nakládání s odpady a jejich třídění, k zásobování pitnou vodou, k likvidaci odpadních vod, k čištění vodních toků, k omezování černých skládek a k péči o zeleň a čistotu města.

Přestupková komise

Komise pro projednávání přestupků zabezpečuje výkon přestupkové agendy v samostatné působnosti obce. Příklady projednávaných přestupků:

- ✓ přestupky proti veřejnému pořádku,

- ✓ přestupky proti občanskému soužití,
- ✓ přestupky proti majetku apod.

Povodňová komise

Náplní práce této povodňové komise je organizování povodňových hlídek na území města, hlášení škod a hrozeb na příslušné instituce. Zabezpečuje také organizování, řízení a koordinování opatření na ochranu před povodněmi. Vede záznamy v povodňové knize.

Práci u rady města vykonávají ještě dvě komise, a to ***Výběrové komise podle zákona o veřejných zakázkách pro výběr dodavatelů investičních akcí města*** a ***Akční skupiny pro projednávání záležitostí rozšíření dobývacího prostoru štěrkovny***.

4.2.5 Starosta

Starosta v rozsahu pověření zastupitelstva a rady města uděluje pokyny tajemníkovi městského úřadu k plnění úkolů, které vyplývají z usnesení těchto orgánů města. Při výkonu své funkce starosta reprezentuje město navenek. Koordinuje činnost místostarosty a tajemníka městského úřadu a společně s nimi plní úkoly koordinační a kontrolní povahy při zabezpečování usnesení zastupitelstva a rady města. Spolu s místostarostou obce podepisuje právní předpisy obce. Spolupracuje s předsedy výborů zastupitelstva a komisí rady města a pomáhá jim při plnění úkolů. Samozřejmostí je, že ze své funkce připravuje, řídí a organizuje zasedání rady a zastupitelstva města. Uvolněným starostou města Dolní Benešov je ***pan Martin Štefek***, který vykonává funkci starosty od roku 1998.

Zastupitelstvo města Dolní Benešov zvolilo ze svého středu ***jednoho místostarostu***, který zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta svou funkci nevykonává. V těchto případech místostarosta jedná a rozhoduje ve všech věcech, které jsou v pravomoci starosty města. Do okruhu povinností patří také úkoly, které jsou místostarostovi uloženy jednacím řádem orgánů města a úkoly mu uloženy starostou a koordinuje svou činnost se starostou a tajemníkem úřadu. Od podzimních komunálních voleb vykonává funkci místostarosty ***pan Mgr. Jiří Krömer***.

4.3 Městský úřad Dolní Benešov

Městský úřad Dolní Benešov je tvořen starostou města, jedním místostarostou, tajemníkem městského úřadu a zaměstnanci města zařazenými do městského úřadu. Provoz městského úřadu je tedy zabezpečován ***14 zaměstnanci***. Během kalendářního roku je u města

zaměstnáno formou dohody o provedení práce v průměru 80 osob. Jedná se například o studenty na prázdninové brigádě, členy volební komise nebo hasiče zásahové jednotky. Na dohodu o pracovní činnosti je v průměru zaměstnáno u města 5 osob. Tyto osoby zajišťují kupříkladu úklid budov, správu hřbitova nebo kotelny. Sídlem městského úřadu je i nadále jedna za zámeckých budov nacházející se v bezprostřední blízkosti náměstí Cypriána Lelka.

Městský úřad má zřízenou funkci tajemníka, který je nadřízený všem zaměstnancům zařazených do městského úřadu. V rámci svých kompetencí rada města zřídila pro jednotlivé oblasti činnosti městského úřadu specializované odbory, které se dále vnitřně člení na oddělení a úseky. V základním členění rozlišujeme tyto čtyři odbory:

- ✓ odbor vnitřních a sociálních věcí,
- ✓ odbor ekonomický,
- ✓ odbor stavební
- ✓ a odbor správy majetku města.

Dne 8. února roku 2008 se městský úřad připojil do sítě kontaktních míst **Czech Point** – Českého Podacího Ověřovacího Informačního Národního Terminálu. Jedná se o projekt Ministerstva vnitra České republiky, jehož cílem je usnadnit občanům kontakt s veřejnou správou při vyřizování potřebných úředních záležitostí. Prostřednictvím této nové služby může každý občan získat informace o údajích, které o něm vede stát ve státních registrech.²⁸

Odbor vnitřních a sociálních věcí, oddělení matriky zajišťuje vyřizování výpisu z rejstříku trestů, podatelna a pokladna výpis z obchodního rejstříku a živnostenského rejstříku, odbor stavební pak výpis z katastru nemovitostí. Tuto službu poskytuje městský úřad občanům města v době úředních hodin.

²⁸Portál města Dolní Benešov. Kronika 2008 [online]. [cit. 2011-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.dolnibenesov.cz/sekce-mesto/files/Kronika-2008.pdf>>.

Tabulka č. 4.4 Přehled výpisů vydávaných na Městském úřadě Dolní Benešov

Evidence	Cena za 1. stranu	Cena za každou další stranu
Obchodní rejstřík	100 Kč	50 Kč
Živnostenský rejstřík	100 Kč	50 Kč
Katastr nemovitostí	100 Kč	50 Kč
Rejstřík trestů	50 Kč	0 Kč
Konverze dokumentů	30 Kč	30 Kč
Bodové hodnocení řidiče	100 Kč	50 Kč
Agendy ISDS (dle druhu podání)	0 Kč –200 Kč	-
Seznam kvalifikovaných dodavatelů	100 Kč	50 Kč
Insolvenční rejstřík	100 Kč	50 Kč

Pramen: http://www.dolnibenesov.cz/?akce=urad_czech-point.

V uplynulém roce zaznamenal městský úřad pokles zájmu ze strany občanů o tuto službu. Příčinou je skutečnost, že tato služba je poskytována na území města také pobočkou České pošty.

Kromě základní působnosti, jež mu byla svěřena zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů, vykonává městský úřad také funkci stavebního úřadu a matričního úřadu. Tuto funkci zastává také pro území obcí Bohuslavice a Závada.

Pověřeným obecním úřadem pro město Dolní Benešov je **Městský úřad Hlučín**. Tento městský úřad od roku 2003, kdy se stal úřadem s rozšířenou působností, vykonává pro město Dolní Benešov výkon státní správy ostatních agend v přenesené působnosti.

Město Dolní Benešov spadá do služebního obvodu obvodního oddělení **Policie ČR v Hlučíně**, která zajišťuje na území města veřejný pořádek. Policie na území města řeší především trestné činy majetkového charakteru (například krádeže, vandalismus a poškození cizího majetku). V poslední době byl zaznamenán nárůst případů týkající se zanedbání povinné výživy, ublížení na zdraví, výtržnictví a řízení motorových vozidel pod vlivem návykových látek.

4.3.1 Tajemník

Tajemník městského úřadu je odpovědný za plnění úkolů městského úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi. V rovině personální je tajemník pracovníkem v zaměstnaneckém poměru. Tajemník zajišťuje chod celého administrativního aparátu městského úřadu. Náplň jeho činnosti spočívá v přijímání nových pracovníků, uzavírání pracovních smluv, dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce. Zajišťuje spolupráci s Úřadem práce - dislokované pracoviště Hlučín v oblasti uzavírání smluv o vykonání veřejně

prospěšných prací. Vede úřední desku města, eviduje obecně závazné vyhlášky města a usnesení z jednání rady a zastupitelstva města. Plní úkoly vyplývající z usnesení zastupitelstva a rady města. Zodpovídá za komplexní zajištění voleb na území města. Spolupracuje s Probační a mediační službou ČR ve zprostředkování trestů obecně prospěšných prací. V současné době funkci tajemníka vykonává **paní Ing. Libuše Vichtorová**.

4.3.2 Odbor vnitřních a sociálních věcí

Odbor vnitřních a sociálních věcí odpovídá za plnění úkolů, koncepcí a rozvoj na vnitřním a sociálním úseku v samostatné působnosti. Uvedenou činnost zabezpečují 3 oddělení odboru vnitřních a sociálních věcí a to oddělení matriky, oddělení sociální agendy a sekretariát.

Oddělení matriky v plném rozsahu zajišťuje výkon státní správy v přenesené i samostatné působnosti v záležitostech týkající se evidence obyvatel. Zajišťuje vedení matričních knih narození, manželství, úmrtí pro obce ve správním obvodu matričního úřadu. Zabezpečuje vyhotovování statistických výkazů, vidimace (ověřování kopie) a legalizace (ověření podpisu). Zajišťuje vyhotovování správních rozhodnutí ve změně jména a příjmení. Vyřizuje žádosti o výpis z rejstříků trestů, občanské průkazy a cestovní doklady. Doručuje zásilky osobám s údajem o místu trvalého pobytu na ohlašovně Městského úřadu Dolního Benešova.

Oddělení sociální agendy zajišťuje agendu související s dávkami, které jsou vyplacené pověřeným úřadem v Hlučíně. Mezi dávky, které poskytuje obecní úřad obce s rozšířenou působností - Městský úřad Hlučín patří například příspěvek na úpravu bytu, příspěvek na péči, mimořádná okamžitá pomoc, pomoc v hmotné nouzi, příspěvek na zvýšené životní náklady nebo bezúročné půjčky atd.

Sekretariát zabezpečuje zajištění chodu a činnosti sekretariátu starosty, místostarosty a tajemníka. V rámci sekretariátu je realizována i **podatelna**, která přijímá a zpracovává doručenou poštu. Po zpracování pošty se jednotlivé písemnosti předávají k vyřízení příslušným odborům. Zajišťuje pořizování zápisu z jednání rady a zastupitelstva města a jejich zpracování. Vede evidenci zápisů komisí rad a výborů zastupitelstva města. Eviduje zápisy z porad a zajišťuje spolupráci při organizačním zajištění voleb apod.

4.3.3 Odbor ekonomický

Odbor ekonomický se skládá ze dvou samostatných oddělení. Jedná se o pokladnu a ekonomický úsek.

Úsek ***pokladny*** zabezpečuje vybírání poplatků místních, správních a sankčních.

Náplní činnosti ***ekonomického úseku*** je evidence a vymáhání pokut a nedoplatků z fakturace, správa místních poplatků, fakturace za poskytnuté služby, správa poplatků z výherních hracích automatů, loterie a tomboly povolené Ministerstvem financí ČR. Rovněž zajišťuje veškerou ekonomickou činnost v oblasti ekonomiky a rozpočtu města.

4.3.4 Odbor stavební

Stavební odbor se člení do tří úseků:

- ✓ Úsek územního řízení a stavebního řádu,
- ✓ Úsek evidence nemovitostí a majetkoprávní
- ✓ a Úsek ochrany přírody.

Úsek územního řízení a stavebního řádu vykovává státní správu a činnosti spojené s rozhodováním v území dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších právních předpisů. V náplni práce tohoto úseku je také vydávání rozhodnutí o umístění staveb nebo zařízení, o změně využití území, rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků apod. Řeší stížnosti související se stavebním zákonem v oblasti územního plánování a poskytuje poradenskou činnost pro stavebníky.

Úsek evidence nemovitostí a majetkoprávní

Tento úsek vykonává rozsáhlou agendu, která se pojí s dispozičními právy k majetku města Dolní Benešov. Především se jedná o evidenci majetku ve vlastnictví města, převody vlastnictví k nemovitostem, prodej bytů a bytových domů, pronájem pozemků a nebytových prostor ve vlastnictví města. Majetkoprávní odbor připravuje také podklady pro jednání rady a zastupitelstva města v oblasti rozhodování o majetkoprávních záležitostech.

Úsek ochrany přírody v mezích samostatné působnosti poskytuje informace v souladu se zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších právních předpisů. Spolupracuje s výbory zastupitelstva města a komisemi rady města. Zpracovává návrhy a podklady pro vyhlášky a nařízení obce.

4.3.5 Odbor správy majetku města

Odbor správy majetku města zabezpečuje údržbu veřejného prostranství – péče o veřejnou zeleň, odklizení sněhu apod. Metodicky koordinuje a řídí hospodaření města s odpady. Zajišťuje správu a údržbu budov a majetku ve vlastnictví města Dolní Benešov a vede agendu související s vodním hospodářstvím.

4.4 Dokumentační stránka Městského úřadu Dolní Benešov

Vnitřní předpisy Městského úřadu Dolní Benešov jsou neveřejné dokumenty, jejichž hlavním smyslem je upravování práv a povinností zaměstnanců města zařazených do jednotlivých odborů a úseků městského úřadu. Mezi nejzákladnější a nejběžnější vnitřní předpisy Městského úřadu Dolní Benešov lze zařadit:

Organizační řád

Organizační řád Městského úřadu Dolní Benešov je základním vnitřním předpisem tohoto úřadu. Tento organizační řád stanovuje strukturu městského úřadu, zřizují se jím tedy jednotlivé odbory a úseky městského úřadu, vymezuje rozsah jejich pravomocí a kompetencí a rovněž stanovuje zásady jejich fungování. Upravuje řídicí vztahy starosty města, místostarosty města, orgánů města a tajemníka města k těmto odborům a úsekům. Tento organizační řád vymezuje činnost starosty města a dalších zastupitelů města, kteří jsou dlouhodobě uvolněni pro výkon své funkce, ve vztahu k městskému úřadu. Tímto řádem je rovněž stanoven počet zaměstnanců města zařazených v jednotlivých odborech a úsecích městského úřadu. Chod úřadu je upraven tímto organizačním řádem, který je k dispozici všem zaměstnancům úřadu v kanceláři tajemníka městského úřadu a dále u každého vedoucího jednotlivého odboru či úseku. V kompetenci zastupitelstva města je schvalování jakýchkoliv změn týkajících se tohoto organizačního řádu.

Pracovní řád

K všeobecným povinnostem zaměstnanců městského úřadu patří dodržování pracovního řádu, plnění povinností vyplývajících z uzavřené pracovní smlouvy a dodržování veškerých předpisů a nařízení vydaných tajemníkem města. Pracovní řád upravuje oblasti týkající se vzniku a zániku pracovního poměru, pracovní kázeň, délku a využití pracovní doby, odpovědnost za škodu, způsob stanovení a výplaty mzdy za odvedenou práci a další záležitosti týkající se pracovněprávních vztahů vyplývajících z postavení zaměstnavatel a zaměstnanec. Vlastní zpracování pracovního řádu včetně jeho aktualizace a změn má na

starosti tajemník městského úřadu. Zaměstnanci mají možnost nahlédnout do tohoto řádu v kanceláři tajemníka.

Podpisový řád

Podpisový řád upravuje základní oprávnění a povinnosti zaměstnanců městského úřadu podepisovat písemnosti vyhotovené na městském úřadě. Podpisový řád doplňuje organizační řád městského úřadu Dolní Benešov. V rámci podpisového řádu jsou stanoveny formální náležitosti dokumentů, elektronický podpis, zásady podepisování písemností a v neposlední řadě také vymezení pravomocí starosty, místostarosty, tajemníka a dalších zaměstnanců města při podepisování písemností. Přílohou podpisového řádu je seznam osob oprávněných k podepisování písemností. Podpisový řád, jeho změny a doplňky vydává tajemník městského úřadu po předchozím projednání s vedením města. Tento řád je závazný pro všechny zaměstnance zařazené do jednotlivých úseků a odborů Městského úřadu Dolní Benešov.

Spisový a skartační řád

Spisový a skartační řád se vztahuje na písemnosti, adresované orgánům města, kterými jsou zastupitelstvo města, starosta nebo místostarosta, městský úřad. Tento řád upravuje postup při manipulaci s písemnostmi. Jedná se například o příjem a třídění písemností, jejich evidenci, vyřizování a odesílání, ukládání a ochranu písemností. Nedílnou součástí spisového a skartačního řádu je spisový a skartační plán, seznam právních norem, které se vztahují ke spisové službě a vzory tiskopisů používaných ve spisové službě. Spisová služba je vykonávána jak v elektronické tak i v písemné podobě. Za výkon spisové služby odpovídá tajemník městského úřadu. I tento řád je stejně jako řády předešlé závazný pro všechny zaměstnance města Dolní Benešov zařazené do struktury Městského úřadu Dolní Benešov.

Podací deník

Doručené dokumenty a dokumenty vzniklé z vlastní činnosti městského úřadu se evidují v podacím deníku vedeném podatelnou. Evidence je vedena v podobě písemné i elektronické. Ne všechny dokumenty přijaté na městský úřad jsou evidovány v podacím deníku. Jedná se například o časopisy, noviny, soukromé a propagační písemnosti. Náležitosti a účel použití podacího deníku jsou upraveny skartačním a spisovým řádem Městského úřadu Dolní Benešov.

Elektronická spisová služba – datové schránky

Datové schránky představují poměrně nový způsob komunikace s Městským úřadem v Dolním Benešově. K hlavním výhodám této spisové služby patří úspora času a snížení nákladů spojených s listovními službami, a to jak pro město samotné tak i pro jeho občany. V současné době převládá spíše klasický způsob doručování zásilek, a to prostřednictvím pošty. Většina občanů nenašla k této formě komunikace ještě důvěru. V blízké budoucnosti však tento způsob komunikace nahradí klasický způsob doručování v listinné podobě.

4.5 Finanční hospodaření města Dolní Benešov

Město Dolní Benešov se řídí při tvorbě rozpočtu příslušnou právní legislativou, a to zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích. Při sestavování rozpočtu se vychází z údajů o hospodaření v předcházejících letech (časové řady, návaznost dat ve vztahu k budoucím rozpočtům) a prodloužení stávajících směrů v hospodaření do budoucna (zohlednění změn v případě plánovaného rozvoje obce a investic či naopak omezení aktivit obce). Přímoou odpovědnost za proces sestavování rozpočtu nese ekonomický úsek. Na tvorbě rozpočtu se podílí také společně s ekonomickým úsekem, vedení města – starosta města, zastupitelstvo města a finanční výbor. Rozpočet musí být sestaven a schválen v termínu do 30. měsíce daného roku, pro celý rok následující. Rozpočet je vždy sestaven jako vyrovnaný.

4.5.1 Analýza příjmové stránky rozpočtu města Dolní Benešov

Při plánování rozpočtu příjmů, jejichž hlavní část je tvořena podílem města na daňových výnosech státu, se vychází ze skutečností roku předcházejícího, který se upravuje o odhad výběrů daní na rok, na který se sestavuje rozpočet. Výše ostatních příjmů závisí na uzavřených smluvních vztazích mezi městem a ostatními subjekty.

Tabulka č. 4.5 Celkový přehled příjmů města Dolní Benešov v letech 2006-2009
(v tis. Kč)

Příjmy	Období			
	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	32 776	39 191	39 083	33 321
Nedaňové příjmy	4 304	4 940	6 067	4 968
Kapitálové příjmy	98	3 275	3 503	171
Přijaté dotace	2 633	2 709	2 406	22 465
Příjmy celkem	39 811	50 115	51 059	60 925

Pramen: www.mfcr.cz/ aris/ (vlastní zpracování).

Příjmová strana rozpočtu města má následující strukturu:

- ✓ daňové příjmy,
- ✓ nedaňové příjmy,
- ✓ kapitálové příjmy
- ✓ a přijaté dotace.

Ve všech sledovaných letech představují **daňové příjmy** hlavní zdroj příjmové strany rozpočtu města. Daňové příjmy města zahrnují zejména přerozdělené daně, podle vládou schváleného klíče, při čemž rozhodující je počet obyvatel města. Daň z nemovitosti je příjmem města v plné výši. Značným příjmem rozpočtu jsou i místní poplatky, jejichž výši si stanovuje samo město. V rámci místních poplatků obdrží město nejvíce finančních prostředků z poplatků za provoz skládky a z poplatku za likvidaci a svoz komunálního odpadu.

Nedaňové příjmy tvoří druhou nejvýznamnější oblast příjmové strany rozpočtu. Obsahem nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu pozemků a majetku, příjmy z úroků, přijaté příspěvky a náhrady a ostatní nedaňové příjmy. Tyto příjmy neplynou z povinnosti uložené zákonem, ale z určité aktivity, kterou vyvíjí samotné město nebo i jiné subjekty ve prospěch města. V porovnání s příjmy daňovými představují spíše doplňkový charakter příjmové strany rozpočtu města. I přes tuto skutečnost však je lze považovat za významný zdroj financování výdajových potřeb města.

Kapitálové příjmy jsou díky své náplni a nahodilému charakteru předurčeny k financování investičních záměrů města. Náplní kapitálových příjmů jsou tedy příjmy z prodeje movitého a nemovitého majetku města. Samotná výše těchto příjmů je ovlivněna rozhodnutím zastupitelstva města. U kapitálových příjmů je patrný jejich nerovnoměrný vývoj, kdy zejména v letech 2007 a 2008 dochází k značnému nárůstu příjmů v této příjmové oblasti. Důvodem je prodej pozemků ve vlastnictví města v podnikatelské zóně mezi Dolním Benešovem a místní částí Zábřeh.

Město Dolní Benešov je příjemcem **dotací** zejména z jednotlivých kapitol státního rozpočtu a státních fondů. Značný nárůst dotačních prostředků je patrný v roce 2009. Tento nárůst v oblasti přijatých dotací je spojen s rozsáhlými investičními akcemi, které proběhly na území města. V roce 2009 byly dokončeny rekonstrukce Kulturního domu a tělocvičny, na které město získalo také finanční prostředky z Evropských fondů.

4.5.2 Analýza výdajové stránky rozpočtu města Dolní Benešov

Při plánování výdajové stránky rozpočtu města Dolní Benešov se vychází jednak z plánovaných a zastupitelstvem města schválených záměrů. Dále se také vychází ze skutečností a čerpaných výdajů v předcházejících obdobích jako například v oblasti svozu a likvidaci komunálního odpadu. Výše členských příspěvků do dobrovolných svazků obcí, kterých je město Dolní Benešov členem je taktéž známá dopředu. Při plánování výdajové strany rozpočtu města se vychází také ze schválených příspěvků, které budou poskytnuty místním spolkům na jejich podporu nebo na podporu jimi pořádaných akcí. Nutnou součástí rozpočtu výdajů jsou i transfery, které město poskytuje na činnost příspěvkových organizací, jež jsou zřizovány městem.

Nezbytnou součástí výdajové stránky rozpočtu města je v jednotlivých letech také finanční rezerva. Účelem této položky je hradit náklady vzniklé v důsledků neočekávaných událostí (například havárie kanalizačního nebo vodovodního potrubí), ale také výdajů, které nebyly zahrnuty do schváleného rozpočtu města (například mimořádné dotace spolkům působících na území města nebo nadprůměrné provozní výdaje). V období let 2006-2009 byla finanční rezerva dle aktuální situace zvyšována nebo snižována.

Tabulka č. 4.6 Celkový přehled výdajů města Dolní Benešov v letech 2006-2009

(v tis. Kč)

Výdaje	Období			
	2006	2007	2008	2009
Běžné výdaje	35 085	33 489	35 635	41 904
Kapitálové výdaje	2 648	2 893	15 712	31 281
Výdaje celkem	37 733	36 382	51 347	73 185

Pramen: www.mfcr.cz/ aris/ (vlastní zpracování).

Výdajová strana rozpočtu města je tvořena:

- ✓ běžnými výdaji
- ✓ a kapitálovými výdaji.

Na výdajové straně rozpočtu města převládaly v období let 2006-2009 **běžné výdaje** nad výdaji kapitálovými., jak dokládá tabulka. Do běžných výdajů jsou zahrnuty především výdaje související s bezprostředním provozem místní správy a organizací, jež město zřizuje. K hlavním výdajovým položkám v oblasti běžných výdajů se řadí náklady na činnost místní správy, náklady spojené s běžným provozem a údržbou a náklady na údržbu veřejných prostranství především veřejné zeleně. K pravidelným větším výdajům se řadí také příspěvky

města na činnost různých spolků a organizací působících na území města a výdaje spojené se svozem a likvidací komunálního odpadu.

V oblasti **kapitálových výdajů** lze zaznamenat jejich významný nárůst v letech 2008 a 2009. V tomto období bylo realizováno značné množství investičních akcí. Například již zmiňovaná rekonstrukce Kulturního domu a tělocvičny nebo stavba minihřiště pro Základní školu.

Tabulka č. 4.7 Celkové zhodnocení příjmové a výdajové stránky rozpočtu města
(v tis. Kč)

	2006	2007	2008	2009
Příjmy	39 811	50 115	51 059	60 925
Výdaje	37 733	36 382	51 347	73 185
Saldo	2 078	13 733	-288	-12 260

Pramen: vlastní zpracování.

V letech 2006 a 2007 skončilo hospodaření města Dolní Benešov přebytkem, příjmy převažovaly nad výdaji. V letech následujících naopak dosáhlo město ztráty. Značná ztráta byla zaznamenána v roce 2009, jak dokládá tabulka. V rozpočtu města za sledované období převažovaly výdaje, které jsou spojeny především s investičními akcemi realizovanými na území města.

Pravidelné roční přezkoumání hospodaření města za jehož provedení je zodpovědný sám starosta města, bylo provedeno v jednotlivých letech Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, odborem kontroly a vnitřního auditu. Při přezkoumání hospodaření v období let 2006-2009 nebyly zjištěny žádné chyby ani nedostatky.

4.5.3 Náklady na veřejnou správu v městě Dolní Benešov

K tomu, aby město mohlo vykonávat místní správu efektivně a účelně je nutné vynaložit i určité náklady na tuto oblast. K této oblasti se vztahují především dva druhy výdajů, které jsou zahrnuty na výdajové straně rozpočtu města v oblasti běžných výdajů. Jedná se o výdaje na činnost místní správy a výdaje na činnost zastupitelstva města.

Výdaje na činnost místní správy zahrnují náklady na zabezpečení chodu městského úřadu. Tvoří položky, které se vztahují k nákupu materiálu, tiskopisů, náklady na energie, cestovné, služby pošt, telekomunikací. Nalezneme zde i položky, které se vztahují k úhradě bankovních poplatků, platbě daní a poplatků. Obsahem těchto výdajů jsou také personální náležitosti, jako jsou mzdy zaměstnanců městského úřadu a s tím související povinné odvody pojistného a v neposlední řadě i výdaje na školení zaměstnanců.

Tabulka č. 4.8 Přehled výdajů na činnost místní správy ve městě Dolní Benešov v letech 2001-2009 (v tis. Kč)

Rok	§ 6171	Přepočet na 1 obyvatele v Kč
2001	4 826	1 150
2002	6 286	1 500
2003	7 004	1 670
2004	8 641	2 059
2005	7 198	1 715
2006	7 288	1 737
2007	7 231	1 723
2008	7 404	1 765
2009	8 402	2 002
Průměr	7 142	1 702

Pramen: www.mfcr.cz/ aris/ (vlastní zpracování).

Z výše uvedené tabulky je patrné, že výdaje na činnost místní správy mají kolísavý vývoj.

Tyto výdaje se řadí mezi hlavní výdajové položky rozpočtu města.

Výdaje na činnost zastupitelstva města zahrnují zejména odměny, které vyplývají z tohoto postu zvoleným zastupitelům.

Tabulka č.4.9 Přehled výdajů na činnost zastupitelstva města Dolní Benešov v letech 2001-2009 (v tis. Kč)

Rok	§ 6112	Přepočet na 1 obyvatele v Kč	Přepočet na 1 zastupitele v Kč
2001	683	163	45 530
2002	794	189	52 930
2003	797	190	53 130
2004	1 033	246	68 870
2005	1 238	295	82 530
2006	1 432	341	95 470
2007	1 134	270	75 600
2008	1 155	275	77 000
2009	1 237	295	82 470
Průměr	1056	252	70 392

Pramen: www.mfcr.cz/ aris/ (vlastní zpracování).

Stejně jako u výdajů na činnost místní správy je možné konstatovat i zde skutečnost, že výdaje na tuto oblast mají nerovnoměrný vývoj a představují jeden z nejvyšších výdajů z rozpočtu města.

5. Návrhy a doporučení pro město Dolní Benešov

Tato poslední kapitola je věnována vlastním návrhům a doporučením, které by mohly přispět k zvýšení efektivnosti současné správy města Dolní Benešov. K tomu, aby mohly být tyto návrhy formulovány předcházela důkladná analýza vztahující se k současnému stavu správy města. Město Dolní Benešov je na poměry v České republice poměrně velkou obcí, takže má objektivní předpoklad realizovat svou správu racionálně. Specifikem, komplikujícím správu je jeho složení ze dvou (nestejně velkých a stavebně dosud oddělených) sídel, i když dopravně dobře propojených. Veškeré návrhy a doporučení tak vycházejí ze skutečnosti, že nedojde k odloučení místní části Zábřeh od města Dolní Benešov. Tato skutečnost není v současné době realizovatelná ani z pohledu samotného zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů, který stanovuje podmínku, že po oddělení musí obec mít alespoň 1 000 obyvatel, což představuje pro část Zábřeh podmínku i perspektivně nepřekonatelnou.

5.1 Stručné zhodnocení současné správy města

Pozitiva současné místní správy spatřuji zejména v následujících činnostech, jež vrcholné vedení města Dolní Benešov ve spolupráci s městským úřadem realizuje směrem k místní části Zábřeh. Město Dolní Benešov se snaží vstříc občanům části Zábřeh i tím, že v pravidelných intervalech, pořádá v prostorách Základní školy v Zábřehu tzv. výjezdní den městského úřadu. Občané tak mají možnost v odpoledních hodinách si vyřídit záležitosti spojené s platbou místních poplatků, vyřídit žádosti o vydání nového občanského průkazu či pasu a další potřebné záležitosti přímo v místě svého bydliště a nemusí vážit cestu až na samotný městský úřad.

Přestože se vedení města snaží různými formami handicap daný existencí dvou sídel eliminovat, existují i zde určité **nedostatky**, které se projevují zejména neexistencí místního výboru v Zábřehu, malým počtem zastupitelů zastupujících tuto místní část nebo také skutečností, že město nemá vytvořený (strategický) plán rozvoje, který by mimo jiné reagoval na výše uvedenou strukturu města.

5.2 Zavedení místního výboru v Zábřehu

Prvním návrhem, který by měl přispět k efektivnějšímu výkonu správy města Dolní Benešov je tedy *vytvoření místního výboru v části Zábřeh*.

Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů rozhoduje o ustanovení osadního výboru svým usnesením zastupitelstvo města. Vzhledem k tomu, že funkční období zastupitelstva města začalo nedávno, bylo by vhodné rozhodnutí o vytvoření místního výboru v Zábřehu učinit ještě pro toto období (samozřejmě s ukončením činnosti tohoto místního výboru na konci volebního období, tedy pravděpodobně v roce 2014).

Personální složení stran budoucího místního výboru:

- ✓ samozřejmě by měli být dotázáni stávající členové zastupitelstva města zastupující část Zábřeh, zda by měli o činnost v místním výboru zájem vzhledem ke své vytíženosti a jiným podmínkám,
- ✓ zastupitelstvo města by se mohlo obrátit s výzvou na všechny zájmové a společenské instituce působící na území města, ať navrhnou vhodné kandidáty na post člena místního výboru,
- ✓ o možnosti vzniku osadního výboru by mohli být občané informováni formou Dolnobenešovského zpravodaje, kde by byly uvedeny i podmínky vzniku tohoto výboru a způsob vyjádření případného zájmu o funkci člena osadního výboru. Jednou z možných variant je, že součástí zpravodaje by byla předtištěná přihláška, kterou by zájemci o členství v osadním výboru, kteří dosáhli 18 let a jsou přihlášení k trvalému pobytu v dané části města pro kterou je zřízen osadní výbor vyplnili, a mohli by ji zasílat poštou s označením MÍSTNÍ VÝBOR na adresu Městského úřadu Dolní Benešov nebo ji podat osobně v uzavřené obálce přímo na podatelnu úřadu.

Volba členů místního výboru by pak mohla vycházet jednak z vlastních návrhů občanů Zábřehu nebo z řad občanů, kteří vykonávají činnost v některé z komisí a výborů působících u zastupitelstva a rady města a také z vlastní iniciativy dané osoby.

Optimální by bylo, kdyby funkci předsedy místního výboru zastávala osoba, která byla v komunálních volbách zvolena jako reprezentant Zábřehu do zastupitelstva města Dolní Benešov. Tato osoba by jednak byla přímým účastníkem jednání zastupitelstva, tudíž by měla přehled o projednávané problematice na jednotlivých schůzích, disponovala by hlasovacím

právem, mohla by snáze vytvářet prostor k přednesení návrhů týkajících se místní části Zábřeh než osoba, která není členem zastupitelstva města. Současně se zřízením místního výboru by zastupitelstvo města mělo schválit jeho jednací řád. V něm by byla zakotvená skladba místního výboru, která by mohla být následující: jeden předseda a čtyři členové místního výboru, kteří by se specializovali na vybrané oblasti (např. veřejný pořádek, bezpečnost, kulturní život nebo oblast technické infrastruktury).

K **pravomocím předsedy** místního výboru by náleželo nejenom svolávání a řízení samotné schůze výboru, ale také reprezentace výboru a místní části Zábřeh při jednání s vrcholným vedením města. V případě nepřítomnosti předsedy by zastával jeho funkci pověřený člen místního výboru.

Členové místního výboru by měli povinnost účastnit se schůzí tohoto výboru. V případě nepřítomnosti by se museli z toho jednání omluvit způsoby stanovenými jednacím řádem (například telefonickým hovorem, e-mailem nebo ústní omluvou předsedovi výboru).

Vlastní činnost osadního výboru by se zaměřila na operativní záležitosti, s nimiž nelze čekat celé čtvrtletí na zasedání zastupitelstva města otázky (bezprostřední kontakt s úředníky a funkcionáři městského úřadu) a samozřejmě průběžné sledování zájmů této části města. Zda bude tato role tomuto místnímu výboru přiřknuta, závisí do značné míry na zastupitelstvu města, jakožto zřizovateli.

Činnost osadního výboru by byla upravena **jednacím řádem**, i přesto, že samotný zákon tuto skutečnost neukládá. Jednací řád výboru by představoval vnitřní předpis osadního výboru Zábřeh, který by upravoval organizační a procesní otázky týkající se vlastní činnosti výboru. Vlastní návrh tohoto řádu by zpracoval předseda osadního výboru ve spolupráci s tajemníkem městského úřadu. Samotný text jednacího řádu nesmí být v rozporu se zákony vztahující se k problematice výborů, jinak může stanovit pravidla podrobněji. Tento jednací řád by schválilo zastupitelstvo města Dolní Benešov v rámci svého pravidelného zasedání za přítomnosti předsedy výboru. Zároveň by jednací řád byl k dispozici k nahlédnutí občanům města i místní části nejenom v kanceláři tajemníka, ale i na internetových stránkách města v sekci výbory města a na pravidelných schůzích výboru.

Osadní výbor by se scházel podle aktuální potřeby, zpravidla však, alespoň jednou za **2 měsíce**. Jednání výboru by svolával předseda výboru po dohodě s ostatními členy, formou usnesení, přijatého na jednání osadního výboru. V případě mimořádných událostí (záplavy, sněhová kalamita, protržení vodovodního potrubí atd.), by předseda svolal zasedání formou

telefonického hovoru jednotlivým členům výboru nebo prostřednictvím vyhlášení relace v místním rozhlasu. Jednání výboru by byl povinen předseda svolat i v případě, že jej o to požádá nadpoloviční většina všech členů osadního výboru.

Samotní občané by byli informováni o schůzi osadního výboru formou pozvánek umístěných na úřední desce města, internetových stránkách města, v relaci místního rozhlasu a na místech určených k vyvěšování letáků a plakátů informujících o připravovaných událostech a akcích na území města Dolní Benešov a místní části Zábřeh. Pozvánky by byly zveřejněny nejpozději 7 dnů před vlastním zahájením schůze osadního výboru. Obsahem pozvánky by byly nejenom informace k místu a času konání samotné schůze osadního výboru, ale také nastínění programu jednání a předpokládané ukončení schůze.

Jak již bylo uvedeno výše členové osadního výboru mají stanovenou povinnost účastnit se samotného jednání výboru. Aby byl výbor schopný usnášet se je nutná přítomnost nadpoloviční většiny všech členů výborů. Na úvod tohoto jednání by předseda z postu své funkce zahájil samotné jednání výboru. Po tomto zahájení by následovalo seznámení s návrhem programu jednání. Poté by došlo k projednání jednotlivých bodů programu s cílem nalézt optimální řešení, aby bylo možné přijmout konkrétní a jasné usnesení. K jednotlivým bodům programu mohou vystoupit také pozvaní hosté, kteří se danou problematikou zabývají.

O záležitostech, jež jsou v kompetenci místního výboru rozhoduje výbor na základě zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů. Usnesení, která výbor na svých jednáních přijímá musí být schválena nadpoloviční většinou všech členů. Samozřejmostí je skutečnost, že hlasování probíhá veřejnou formou. Závěr by byl ponechán volné diskusi členů výboru s přítomnými občany o dané problematice a vyhotovení zápisu z jednání. Tento zápis by byl realizován pověřenou osobou. Veřejnosti by byl dostupný na úřední desce města, na internetových stránkách města v sekci Místní výbor Zábřeh nebo u předsedy výboru.

Pokud by nastala situace, že občané Zábřehu by nebyli spokojeni s činností některého z členů osadního výboru nebo dokonce s činností celého výboru mohou tuto skutečnost oznámit na zasedání výboru. Jestliže by nedošlo k nápravě poté je nutné se obrátit na samotné zastupitelstvo města, které určilo nejenom jeho členy, ale také ustanovilo samotný výbor.

5.2.1 Materiální a finanční zajištění místního výboru v Zábřehu

Materiální zajištění místního výboru spočívá v zajištění vhodného místa pro konání schůzí osadního výboru. Nejvhodnější variantou se jeví využití prostor Základní a Mateřské školy v Zábřehu. Budovy se nachází přibližně ve středu městské části u hlavní silnice, mají dostatek volných parkovacích míst. V těchto budovách také příležitostně zasedá samotné zastupitelstvo města Dolní Benešov, tudíž je i dostatečně velké z hlediska kapacity. Tyto prostory by město poskytlo pro konání schůzí místního výboru **bezplatně**.

Informace vztahující se k činnosti místního výboru by byly zveřejňovány na informační tabuli umístěné v blízkosti autobusové zastávky v části Zábřeh, na úřední desce města a na internetových stránkách města, kde by byla vytvořena zvláštní sekce věnována činností místního výboru.

K tomu, aby místní výbor mohl svou funkci vykonávat efektivně a účelně je nutné jej zabezpečit nejenom po stránce materiální ale také po stránce finanční. Finanční zajištění by tedy bylo realizováno z rozpočtu města Dolní Benešov. V rámci rozpočtu města by byla vytvořena samostatná položka vztahující se k osadnímu výboru. Prostřednictvím této položky by byly čerpány finance na vlastní činnost výboru. Finanční prostředky získané z rozpočtu města by mohl místní výbor využít na podporu kulturních, sportovních a jiných společenských aktivit, například na nákup cen při sportovních akcích, na nákup občerstvení při akcích pro děti nebo na nákup drobných dárků (kytice, blahopřání), kterou budou předány nejstarším občanům Zábřehu při příležitosti jejich narozenin (za stejných podmínek jako v Dolním Benešově). Za hospodárné a efektivní vynakládání finančních prostředků by byl zodpovědný předseda místního výboru.

Struktura nákladů vztahující se k místnímu výboru by mohla být následující.:

- ✓ jednorázové náklady,
- ✓ odměny členům místního výboru,
- ✓ a ostatní náklady vztahující se k činnosti místního výboru.

Jednorázové náklady by byly tvořeny výdaji na pořízení notebooku a tiskárny **12 000 Kč**. Toto zařízení by bylo použito nejenom pro vypracování pozvánek na zasedání osadního výboru, pro zpracování podkladů nezbytných pro jednání výboru ale také pro vyhotovení zápisu ze samotného jednání. Do těchto nákladů by byla zahrnuta také cena mobilního telefonu pořízeného v částce **2 000 Kč**, který by byl používán výhradně předsedou výboru ke

kontaktování ostatních členů výboru. Jednorázové náklady by rovněž zahrnovaly zřízení informační tabule informující o vlastní činnosti místního výboru v částce **5 500 Kč**.

Odměny členům místního výboru by byly stanoveny ve stejné výši jako odměny stanovené v ostatních komisích a výborech pracujících při zastupitelstvu a radě města Dolní Benešov. Z usnesení zastupitelstva města vyplývá, že předseda komise nebo výboru má stanovenou odměnu ve výši **1 300 Kč za měsíc**. Člen výboru nebo komise má stanovenou odměnu v částce **1 150 Kč za měsíc**.

Ostatní náklady vztahující se k činnosti místního výboru by zahrnovaly např. zakoupení kreditu do mobilního telefonu, poplatky spojené s internetem, nákup cen nebo občerstvení při pořádání kulturních a společenských akcí, nákup drobných dáreků pro jubilanty, výdaje spojené s údržbou informační tabule a další náklady.

Tabulka 5. 1. Přehled předpokládaných nákladových položek vztahujících se k činnosti místního výboru Zábřeh (v Kč)

	Částka (rok)
Jednorázové náklady	19 500
Odměny členům místního výboru	70 800
Ostatní náklady	25 000
Náklady celkem	115 300

Pramen: vlastní zpracování.

To je za první (celý) rok zřízení a činnosti místního výboru. V následujících letech by provozní náklady spojené s existencí a fungováním místního výboru nepřekročily 100 tis. Kč, tedy cca 1,5 % z kapitoly všeobecná veřejná správa rozpočtu města.

5.3 Zpracování strategického plánu rozvoje města Dolní Benešov

Strategický plán rozvoje města představuje jeden ze základních dokumentů územního celku, který je schopen definovat cíle města a konkrétní rozvojové projekty města. Jeho hlavním smyslem je tedy zajištění vlastního rozvoje města na základě sladování zájmů vyplývajících z jednotlivých oblastí (například technická infrastruktura, trh práce, životní prostředí, kulturní a sociální prostředí atd.). Tvorbu tohoto dokumentu předpokládá zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů.

V případě města Dolní Benešov by bylo vhodné, aby tento dokument měl podobu **střednědobého až dlouhodobého dokumentu**. Strategický plán rozvoje města by představoval základní orientaci v rozvoji města do roku 2016. Na jeho základě by byla realizována

a zabezpečována samospráva města a koordinace strategických aktivit, které by významným způsobem ovlivňovaly život občanů města a místní částí.

Na zpracování strategického plánu rozvoje města by se podílela celá **řada autorů** s různým odborným zaměřením, která by zahrnovala jednak vrcholné představitele města, zástupce veřejnosti a ke spolupráci by bylo vhodné přizvat také odborníky z praxe, kteří mohou významnou měrou přispět ke zdárnému dokončení díla. Tento přístup by se vyznačoval hned několika nespornými výhodami. Mezi tyto výhody lze zařadit například to, že zpracovaný materiál by navazoval na další územní rozvojové dokumenty města (například na program rozvoje Sdružení obcí Hlučínska), lze zde uplatnit také dobrou znalost místního prostředí, jeho potřeb a mentalitu obyvatel a byl by spojen s nižšími finančními náklady než v případě, kdy by byl tento strategický plán zadán ke zpracování specializované instituci.

Veškeré návrhy, podmínky a názory by byly řádně zaznamenány, zohledněny a prodiskutovány v rámci jednotlivých schůzí zabývajících se přípravou strategického plánu. Tento přístup ke zpracování tohoto dokumentu by přispěl k tomu, že by byla zpracována strategie zachycující veškeré problémy a potřeby nejenom místního obyvatelstva, ale také podnikatelů a organizací působících na území města. V konečné fázi by byl tento strategický plán představen a předložen ke schválení zastupitelstvu města Dolní Benešov.

Na základě tohoto procesu by došlo k vzniku dokumentu, který by po schválení zastupitelstvem města představoval spolu s již zpracovaným územním plánem a městským rozpočtem, **základní materiál pro budoucí rozvoj** města Dolní Benešov.

Důležitým úkolem je stanovení **strategických cílů**. V oblasti technické infrastruktury je dle mého názoru potřeba věnovat pozornost modernizaci a budování komunikací, jelikož město stále představuje významný komunikační uzel mezi městy Opavou a Ostravou zejména pro okolní vesnice. Nutností je také výstavba parkovacích míst zejména v bezprostřední blízkosti základních škol nebo výstavba čistírny odpadních vod.

Další oblastí, na kterou je třeba se soustředit a věnovat jí zvýšenou pozornost je oblast tzv. „lidských zdrojů“. Město by mělo mezi své priority zařadit také cíle zaměřené na tuto oblast. Trendem posledních let je odchod mladých lidí z vesnic do velkých měst, které jim umožňuje nejenom pracovní příležitosti ale také nepřeborné možnosti jak trávit svůj volný čas. Jako klíčový problém zde spatřuji udržení těchto mladých kvalifikovaných lidí ve městě a tím také snížení nezaměstnanosti. Město by se mělo zaměřit tudíž na podporu rekvalifikačních kurzů, pořádání přednášek, seminářů a workshopů vedoucích k dalšímu

vzdělávání a celoživotnímu učení se ve spolupráci s místními organizacemi. Jelikož město nerealizovalo v posledních letech výstavbu bytů, bylo by vhodné zpracovat také koncepci bytové politiky, na jejímž základě by se vytvořily podmínky pro bydlení všech skupin občanů (nízkopříjmové skupiny obyvatel, mladí lidé, rodiny s dětmi, osoby se zdravotním postižením atd.). Nejenom prací je člověk živ, a proto je důležité, aby i nadále město podporovalo a zkvalitňovalo různé druhy kulturních a sportovních akcí pořádaných na území města a městské části. Rovněž by bylo vhodné, aby došlo k vybudování nebo renovaci některých sportovišť, dětských hřišť, cyklostezek.

K prioritám města by mělo patřit také **zvyšování a udržení zaměstnanosti** ve městě, což úzce souvisí s kvalifikační úrovní obyvatel města a s vývojem nezaměstnanosti ve městě. K hlavním činnostem, které by přispívaly ke zvyšování nabídek pracovních příležitostí by byla příprava dalších ploch pro podnikatelské aktivity a úzká spolupráce města se stávajícími podnikatelskými subjekty. Město by v rámci svých internetových stránek mohlo vyčlenit sekci pro uveřejňování volných pracovních míst, kde by mohly inzerovat nejenom podniky realizující svou činnost na území města ale i podniky z blízkého okolí (například Bolatice, Kravaře, Kobeřice, Chuchelná). Ve spolupráci s Okresní hospodářskou komorou, finančním úřadem, úřadem práce nebo okresní správou sociálního zabezpečení by město pořádalo zejména pro drobné podnikatele přednášky týkající se aktuální problematiky vztahující se k oblasti podnikání. Rovněž by město mohlo nabízet bezplatnou inzerci těchto podnikatelských subjektů v Dolnobenešovském zpravodaji a na propagačních materiálech města.

Důsledkem průmyslové výroby dochází ke stále většímu zabírání volných ploch k výstavbě, což na jedné straně přináší nová pracovní místa a na straně druhé ubírá zemědělskou půdu a zeleň. Jelikož město Dolní Benešov z převážné většiny obklopuje intenzivně využívaná zemědělská půda, směřovala by navrhovaná řešení především do oblasti zeleně. Bylo by vhodné **podporovat zlepšení stavu zeleně** ve městě (například vytvoření nových ploch zeleně), zdůraznit nutnost třídění odpadu, pořádání přednášek z ekologickým zaměřením nejenom pro žáky školou povinné.

Jelikož strategický plán města je dokument, který je omezen časově, je nutné jej pravidelně aktualizovat. Samotná aktualizace umožní strategickému plánu města být dokumentem neustále se vyvíjejícím, přetrvávajícím, živým a reagujícím na stěžejní problémy města.

5.4 Vytvoření volebního obvodu v místní části Zábřeh

V rámci České republiky je pro potřeby komunálních voleb pojímáno území, na němž svou působnost vykonává zastupitelstvo města či obce jako jeden volební obvod. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů ale umožňuje rozdělení obce či města na více volebních obvodů. Samotné rozhodnutí o rozdělení území města či obce na více volebních obvodů nese zastupitelstvo příslušného územního samosprávného celku. Zákon stanovuje zastupitelstvu toto rozhodnutí provést nejpozději 85 dnů před zahájením konání voleb. Zároveň je pevně stanoven maximální počet kandidátů, kteří připadají na jednotlivé volební obvody.

Tabulka č. 5.2 Maximální počet kandidátů připadající na jednotlivé volební obvody (tisíc. obyvatel)

Počet obyvatel ve volebním obvodu	Počet volených zastupitelů
do 10 000	5
10 001 – 50 000	7
nad 50 000	9

Pramen: Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí a o změně některých zákonů (vlastní zpracování).

V současné době je město Dolní Benešov s místní částí Zábřeh pro potřeby komunálních voleb pojímáno jako jeden volební obvod. Na základě této skutečnosti v zastupitelstvu města jsou pro současné volební období zastoupeni pouze 2 občané zastupující místní část Zábřeh, přičemž jeden z nich je také členem rady města. K tomu, aby byli schopni prosadit záměry týkající se místní části Zábřeh je jejich počet malý. Srovnáme-li počet obyvatel připadajících na 1 zastupitele v Dolním Benešově a Zábřehu je výsledek následující: na každého z 13 zastupitelů v Dolním Benešově připadá průměrně 267,54 obyvatel a na každého z 2 zastupitelů zastupujících Zábřeh je to rovná polovina místních obyvatel - 359.

Aby došlo alespoň k částečnému vyrovnání sil ve vrcholném vedení města navrhovala bych ideální řešení, aby při příštím konání komunálních voleb byly vytvořeny dva volební obvody. Výhodou volebního obvodu je, že občané části Zábřeh by měli svůj podíl na členech zastupitelstva města takto garantovaný, jistý. Jinak je to vždy náhoda, jak to ve volebních výsledcích vyjde. Volební obvod číslo 1 by zahrnoval město Dolní Benešov. V tomto volební obvodu by z 15 členného zastupitelstva bylo voleno 10 zastupitelů. Volební obvod číslo 2 by byl tvořen místní částí Zábřeh, v němž by obyvatelé této místní části volili 5 členů

zastupitelstva. Samozřejmostí by byla skutečnost, že jeden z takto zvolených zastupitelů by byl členem rady města.

Tímto způsobem by došlo k zvýšení počtu zastupitelů z části Zábřeh v zastupitelstvu města. Občané Zábřehu by nabyli pocitu, že pro město jsou podstatné jejich názory a připomínky, vztahující se nejenom k samotné správě města ale také ke společenskému a kulturnímu dění ve městě, že nejsou opomíjeny a zatracovány. Město by si tímto gestem nepochybně zvýšilo kredit u svých občanů.

Tabulka č. 5.3 Navrhovaný počet volených zastupitelů v jednotlivých volebních obvodech

Volební obvod	Část města	Počet obyvatel	Počet volených zastupitelů	Počet obyvatel na 1 zastupitele
1	Dolní Benešov	3 478	10	347,8
2	Zábřeh	718	5	143,6

Pramen: vlastní návrh.

Tímto způsobem by ale zároveň došlo k vytvoření nepoměru, tentokrát opačného. Z teoretického hlediska je možné tuto situaci řešit zvýšením počtu členů v zastupitelstvu města. U místní části Zábřeh by se volený počet členů do zastupitelstva města (5) nezměnil. Naopak by muselo dojít k navýšení počtu volených členů do zastupitelstva města v případě samotného města Dolní Benešov a to, z 10 na 23. Celkový počet volených zastupitelů by po této změně dosáhl 28 osob. Takový počet zastupitelů by nebyl při současné výši rozpočtu, počtu obyvatel a efektivitě práce únosný.

K vyřešení této situace může napomoci změna samotného zákona č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Bylo by vhodné, aby byl zákon v tomto směru více citlivější a tím by určitě usnadnil řešení této situace. Při současné situaci, kdy město Dolní Benešov má 15 členné zastupitelstvo by musel být poměr 12:3, tedy 12 členů zastupitelstva zastupující Dolní Benešov a 3 členové zastupitelstva zastupující místní část Zábřeh. Pro obce menšího typu, do které spadá i město Dolní Benešov, by však mohl vyhovovat i volební obvod v němž by občané volili do zastupitelstva města z celkového počtu zastupitelů tři členy.

Tabulka č. 5.4 Navrhovaný počet členů zastupitelstva města po změně legislativy

Počet členů zastupitelstva města	Dolní Benešov		Zábřeh	
	počet členů zastupitelstva města	počet obyvatel na 1 zastupitele	počet členů zastupitelstva města	počet obyvatel na 1 zastupitele
15	12	290	3	240
16	13	268	3	240
17	14	248	3	240
18	15	232	3	240
19	16	217	3	240
20	17	205	3	240
21	18	193	3	240

Pramen: vlastní návrh.

Nejideálnější variantou, která vyplývá i z výše uvedené tabulky je zvýšit stávající počet zastupitelů z 15 na 17 v poměru 14:3 nebo na 18 zastupitelů v poměru 15:3.

6. Závěr

Model obecního zřízení ČR (prezentovaný jednak v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších právních předpisů, jednak v zákoně č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů) sice reaguje na fakt, že významná část obcí je tvořena dvěma a více sídly, ale ne dostatečně. Obyvatelům menších sídel neumožňuje se osamostatnit, ale ani jim negarantuje jejich adekvátní zastoupení v zastupitelstvu.

V rámci své diplomové práce jsem se zabývala správou a ekonomikou města Dolní Benešov. Samotné město Dolní Benešov je právě specifické především existencí místní části Zábřeh, která se k samotnému městu připojila až v roce 1979, do této doby existovala jako samostatná obec.

V úvodu diplomové práce byla stanovena jedna hypotéza, jejíž znění je následující: ***Město Dolní Benešov ve svém modelu správy dosud plně nevyužilo možnosti daného modelu obecního zřízení.*** Tato hypotéza se po provedení důkladné analýzy města bezezbytku naplnila.

K možnostem, jež město stále ještě nevyužilo, patří především neexistence ***místního výboru*** v části Zábřeh. Tento nedostatek byl zároveň také prvním návrhem, který by měl přispět k větší efektivnosti při správě samotného města. Prostřednictvím zřízení tohoto kolektivního orgánu, který zastupuje a vyjadřuje názory určité skupiny občanů je možné zajistit nejenom dekoncentraci rozhodovacích procesů uvnitř města, ale také příznivě ovlivňovat život v této části města.

Dalším návrhem je ***zpracování strategického plánu rozvoje města***, jelikož umožňuje lépe plánovat a hospodařit s finančními prostředky města a usnadňuje také přístup k dotačním titulům poskytovaných Evropskou unií. Zároveň představuje výborný komunikační prostředek města směrem k veřejnosti a podnikatelům, tím že informuje o nových příležitostech vedoucích ke zkvalitnění a usnadnění jejich života. Většina starostů je rovněž přesvědčena i o tom, že město se mnohem lépe spravuje pokud jsou jasně stanoveny vize, priority a cíle města.

Posledním návrhem směřujícím ke zvýšení účinnosti současné správy je ***vytvoření volebního obvodu*** v Zábřehu u příležitosti konání příštích komunálních voleb. Tímto krokem by došlo alespoň k částečnému vyrovnaní sil v rámci vrcholového vedení města. V současné době není zajištěn optimální poměr mezi zastupiteli Dolního Benešova a Zábřehu. Tento návrh je možné

realizovat pouze v případě drobné úpravy samotného volebního zákona. Vhodný krokem k zajištění vyrovnání sil v zastupitelstvu města by bylo zvýšení stávajícího počtu zastupitelů z 15 členů na 17 členů nebo ještě lépe na 18 členů. Na základě tohoto návrhu by došlo k situaci, kdy by občané Zábřehu v rámci svého volebního obvodu volili 3 členy zastupitelstva a občané města Dolní Benešov 15 členů budoucího zastupitelstva města. Tento krok by zaručoval skutečnost, že v zastupitelstvu města by byli trvale zastoupeni jak představitelé vlastního města, tak představitelé místní části, která je již nedílnou částí města a vzhledem ke stávající úpravě zákona se nedá ani v budoucnosti předpokládat její odloučení od samotného města.

Seznam použité literatury

Monografické publikace:

- BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BARTOŠ, J., SCHULZ, J., TRAPL, M. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960*. Svazek 14, Okresy Opava, Bílovec, Nový Jičín. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. 196 s. +5 map. ISBN 80-244-0047-2.
- BŘEŇ, J. *Obec 2008-2009*. Praha: Aspi. 2008, 1092 s. ISBN 978-80-7357-331-7.
- GROSPÍČ, Jiří, a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2004, 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
- HALÁSEK, D., ZEŽULOVÁ L. *Veřejná politika*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava. 2004, 115 s. ISBN 80-248-0711-4.
- KOUDELKA, Z. *Právní předpisy samosprávy*. 2. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2008. 346 s. ISBN 978-80-7201-690-7.
- KÚČA, K. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku* I. díl. Praha: Libri, 1996. 874 s. ISBN 80-85983-12-5.
- PEKOVÁ, J., PILNÝ J., JETMAR R. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualiz. a rozšíř. vyd. Praha: Nakladatelství Aspi, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- PLAČEK V., PLAČKOVÁ M. *Dolní Benešov a Zábřeh v proměnách času*. 1. vyd. Háj ve Slezsku: Nakladatelství a vydavatelství František Máj, 2002. 316 s. ISBN 80-86458-09-01.

Zákonné normy:

- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

- Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů

Internetové zdroje:

- *ARISweb*. [online]. 2011 [cit. 2011-02-18]. ARISweb – prezentace údajů ÚSC. Dostupné z WWW:
< <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?299979>.>
- *Český statistický úřad*. [online]. 2011 [cit. 2011-03-01]. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Dostupné z WWW:
< <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/506702?OpenDocument>>.
- *Český statistický úřad*. [online]. 2011 [cit. 2011-02-22]. Velikostní struktura obcí. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/o/4120-03-casova_rada_1961_2001-_velikostni_struktura_obci_>.
- *Český statistický úřad*. [online]. 1998 [cit. 2011-02-6]. Volby do zastupitelstev obcí. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kv1998kv?xjazyk=CZ&xid=1>>.
- *Český statistický úřad*. [online]. 2002 [cit. 2011-02-06]. Volby do zastupitelstev obcí. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/pls/kv2002kv?xjazyk=CZ>>.
- *Český statistický úřad*. [online]. 2006 [cit. 2011-02-06]. Volby do zastupitelstev obcí. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/plsk/kv2006kv?xjazyk=CZ>>.
- *Český statistický úřad*. [online]. 2010 [cit. 2011-02-06]. Volby do zastupitelstev obcí. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/plsk/kv2010kv?xjazyk=CZ>>
- *Město Dolní Benešov*. [online]. 2011 [cit. 2011-02-22]. Kronika 2008. Dostupné z WWW: <<http://www.dolnibenesov.cz/sekce-mesto/files/Kronika-2008.pdf>>.
- *Město Dolní Benešov*. [online]. 2011 [cit. 2011-02-02]. Kultura – obecný úvod. Dostupné z WWW: <http://www.dolnibenesov.cz/?akce=kultura_obecny-uvod>.
- *Svaz měst a obcí České republiky*. [online]. 2011 [cit. 2011-02-08]. Kdo jsme. Dostupné z WWW:
<<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/default.aspx>>.
- *Veřejná správa online: Deník veřejné správy*. [online]. 2011 [cit. 2011-01-10]. Hospodaření obce. Dostupné z WWW:<<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6415440>>.

- *Veřejná správa online: Deník veřejné správy*. [online]. 2011 [cit. 2011-01-28]. Hospodaření obce a externalita. Dostupné z WWW: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=32>.
- *Wikipedia: Otevřená encyklopedie*. [online]. 2011 [cit. 2011-02-14]. Volby. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Volby#Volby_v_.C4.8CeskC3.A9_republice..

Ostatní zdroje:

- SIEBERTOVÁ, L. *Hospodaření obce*. Ostrava, 2009. 54 s. Bakalářská práce na Ekonomické fakultě VŠB-TUO na katedře Veřejné ekonomiky a správy. Vedoucí bakalářské práce Ing. Anna Kovářová.
- Dolnobenešovský zpravodaj ročník 2010, 2011
- Interní materiály Městského úřadu Dolní Benešov
- Výroční zpráva o činnosti Základní školy v Dolním Benešově za školní rok 2008 – 2009

Seznam zkratek

a. s. – akciová společnost

atd. – a tak dále

apod. – a podobně

cca – cirká

CD – kompaktní disk

DBZ – Dolní Benešov, Zábřeh

č – číslo

ČEZ - České energetické závody

ČR – Česká republika

ČNR – Česká národní rada

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

ha - hektar

KDU-ČSL – Křesťansko demokratická unie – Česká strana lidová

Kč – koruna česká

km – kilometr

km²- kilometr čtvereční

ISDS – informační systém datových schránek

m – metr

MAS – Místní akční skupina

Mgr. - magistr

MSA – Moravskoslezská armaturka

MŠ – mateřská škola

ODS – Občansko demokratická strana

odst. – odstavec

PhamDr. – doktor farmacie

např. – například

tj. - to jest

tzv. - tak zvaně

Sb. – sbírka

SLBD – sčítání lidu, domů a bytů

spol. – společnost

s.r.o – společnost s ručením omezeným

sv. - svatý

ZŠ – základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- že jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., - autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 28. dubna 2011

.....
Lenka Siebertová

Adrese trvalého pobytu studenta:

Sokolovská 303/3

747 23 Bolatice

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Poloha okresu Opava na mapě České republiky

Příloha č. 2 – Mapa okresu Opava s vymezením polohy města Dolní Benešov

Příloha č. 3 – Mapa města Dolní Benešov

Příloha č. 4 – Letecký snímek zobrazující hranici mezi Dolním Benešovem a Zábřehem

Příloha č. 5 – Znak města Dolní Benešov

Příloha č. 6 - Ekonomická a sociální vybavenost města Dolní Benešov

Příloha č. 7 - Organizační struktura Městského úřadu Dolní Benešov

Příloha č. 8 – Zvolení členové zastupitelstva města Dolního Benešova a Zábřehu

Příloha č. 9 – Jmenný seznam všech kandidátů do zastupitelstva města Dolní Benešov pro
komunální volby v roce 2010

Příloha č. 1

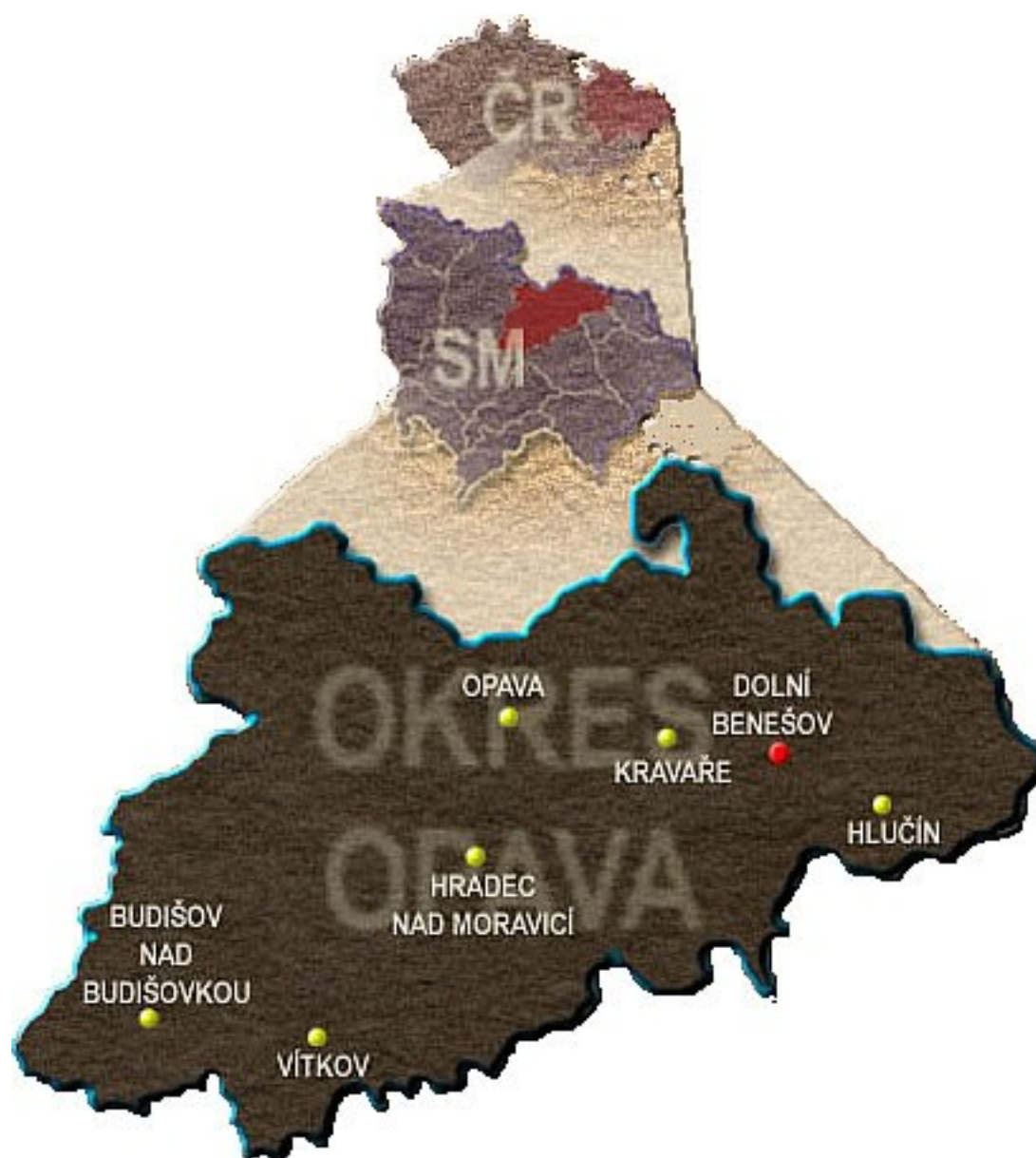
Poloha okresu Opava na mapě České republiky

Pramen: *Wikipedie – otevřená encyklopedie* [online]. 2011 [cit. 2011-03-30]. Okres Opava. Dostupné z WWW:< http://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Opava >.

Příloha č. 2

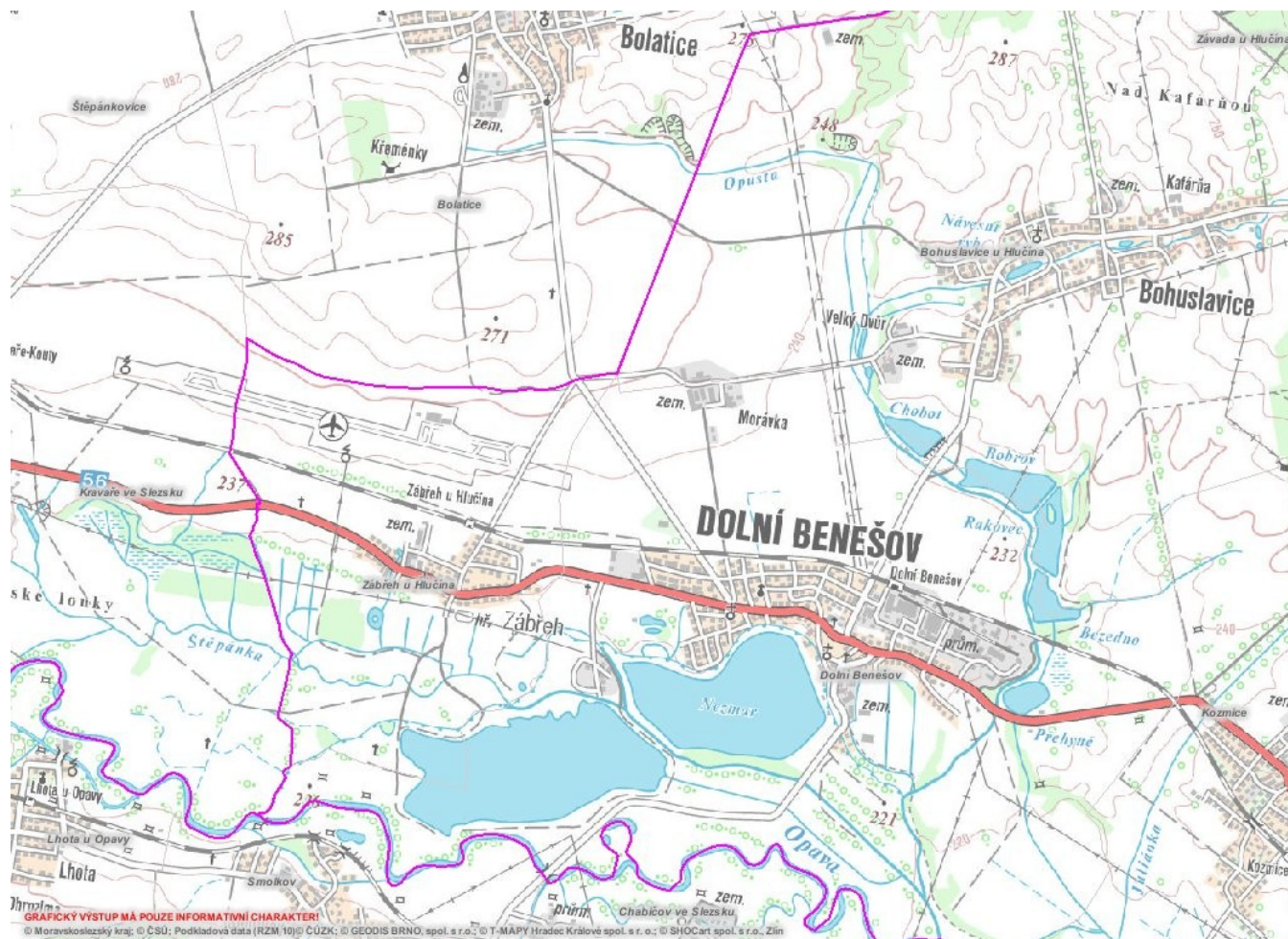
Mapa okresu Opava s vymezením polohy města Dolní Benešov

Pramen: *Město Dolní Benešov*. [online]. 2011[cit. 2001-03-30]. Lokalizace + mapy. Dostupné z WWW: < http://www.dolnibenesov.cz/?akce=město_lokalizace-a-mapy>.

Příloha č. 3

Mapa města Dolní Benešov

Pramen: *Mapový server Moravskoslezského kraje.* [online]. 2010 [cit. 2011-04-15]. Mapa města Dolní Benešov. Dostupné z WWW:< http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/mapy_gis.html>.

Příloha č. 4

Letecký snímek zobrazující hranici mezi Dolním Benešovem a Zábřehem

Pramen: *Mapový server Moravskoslezského kraje*. [online]. 2010 [cit. 2011-04-15]. Dostupné z WWW: :< http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/mapy_gis.html>.

Příloha č. 5

Znak města Dolní Benešov

Pramen: *Informační centrum města Vsetín*. [online]. 2011 [cit. 2011-03-30]. Znak města Dolní Benešov. Dostupné z WWW: <http://vsetin.mic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=76918>.

Příloha č. 6

Ekonomická a sociální vybavenost města Dolní Benešov

Příspěvkové organizace města Dolní Benešov

Město Dolní Benešov je zřizovatelem 3 příspěvkových organizací.

Na úseku školství se starají o výchovu a vzdělání dva samostatné právnické subjekty:
Mateřská škola Dolní Benešov a Základní škola Dolní Benešov.

Na úseku kultury se stará o kulturní činnost ve městě ***Kulturní dům Dolní Benešov.***

Základní škola Dolní Benešov

První historické zmínky o škole v Dolní Benešově se datují k roku 1929, kdy byla zřízena v místě podle zákona státní měšťanská škola. Základní škola v Dolním Benešově je právním subjektem, příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je Město Dolní Benešov. V současné době se skládá ze 4 odloučených pracovišť – tzv. Červené školy na ulici Opavské (1.-5. ročník), školy v Zábřehu (malotřídka), ředitelství školy na ulici Nádražní (6.-9. ročník) a družiny mládeže v budově zámku na ulici Hájecké.

Na škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola a Škola – cesta do života. Základní školu navštěvuje celkem **349 žáků** z Dolního Benešova a Zábřehu. Výuku ve škole zajišťuje **29 pedagogických pracovníků**. Na škole již pět let působí také šestičlenná *Školní rada*.

Vedením účetnictví je pověřena pro celou příspěvkovou organizaci ekonomka školy, která rovněž zastává funkci hospodářky školy. O úklid školních budov a tělocvičny se stará pět uklízeček. Veškerou údržbu budov a prostoru areálu školy mají na starosti 3 školnice a jeden další pracovník – údržbář.

Malotřídní škola v Zábřehu má 2 třídy, ve kterých se s ohledem na platnou vyhlášku, která stanoví v průměru nejméně 12 žáků na třídu, učí 4 ročníky menších dětí, které vyučují 2 učitelky a 1 učitel externě (pan farář), o úklid a topení se stará 1 školnice. Část prostoru v budově škola pronajímá, nachází se tu dva byty, základnu tu má Záchraná zdravotnická služba Opava, suterénní prostory jsou využívány k výtvarné činnosti.²⁹

Nedílnou součástí základní školy je ***školní družina***. Ve školní družině pracují dvě vychovatelky na zkrácený úvazek. Družina pracuje ve dvou odděleních. První oddělení žáci

²⁹ Zpracováno dle Výroční zprávy o činnosti Základní školy v Dolním Benešově.

1.-2. ročníku, druhé oddělení žáci 3.-5. ročníku. Ve dvou odděleních školní družiny je zapsáno celkem 50 dětí.

Základní škola zajišťuje dětem rozvíjet jejich schopnosti v řadě zájmových kroužků. Kromě několika sportovních kroužků pracuje na škole kroužek výtvarný, dopravní nebo jazykový. Tyto kroužky jsou vedeny ve volném čase pedagogy a dobrovolníky.

Základní škola úzce spolupracuje s Městským úřadem Dolní Benešov a zapojuje se i do mezinárodní spolupráce.

Mateřská škola Dolní Benešov

Mateřská škola Dolní Benešov stejně jako Základní škola Dolní Benešov je samostatným právnickým subjektem, příspěvkovou organizací. I v jejím případě je zřizovatelem město.

V mateřské škole pracuje celkem 8 pedagogických pracovníků. O úklid se starají 4 uklízečky.

V mateřské škole v Dolním Benešově jsou celkem 4 třídy, které jsou navštěvovány 84 dětmi ve věkovém rozmezí od 3 do 6 let. Páté oddělení je umístěno na odloučeném pracovišti v Zábřehu. Toto oddělení je navštěvováno 25 dětmi. Děti mají možnost navštěvovat řadu kroužků. Mateřská škola úzce spolupracuje se Základní školou.

V areálu mateřské školy se nachází i ***školní jídelna***, jejíž kuchyně vyvařuje pro tři právní subjekty – Mateřskou školu Dolní Benešov včetně Zábřehu (cca 110 dětí), místní Základní školu (cca 200 dětí) a Základní školu a Mateřskou školu Kozmice (cca 105 dětí).

Hospodaření Základní a Mateřské školy Dolní Benešov a Zábřeh

Město jako zřizovatel příspěvkové organizace poskytuje ze svého rozpočtu neinvestiční příspěvek na činnost organizace. V roce 2009 město poskytlo na oblast školství příspěvek ve výši **Kč 4 612 500,-**, jehož výše odpovídala přibližně výši příspěvku poskytnutému v minulém roce. Největší suma finančních prostředků poskytnutých městem je směřována pro Základní školu. Z celkové sumy se jedná o Kč 3 000 000,-, což představuje 65% z dané částky. Předškolní zařízení obdrželo částku Kč 1 483 500,-, která představuje 32,2% z celkové sumy. Přibližně 3% jsou určeny na školní stravování. Jedná se tedy o částku Kč 129 000,-. Zlepšený hospodářský výsledek byl převeden do fondu odměn a rezerv po schválení zastupitelstva města.

Kulturní dům Dolní Benešov

Organizátorem kultury ve městě je třetí příspěvková organizace – Kulturní dům v Dolním Benešově. Kulturní dům se řadí k centru kultury na Hlučínsku a podílí se na realizaci a koordinaci hlučínských kulturních akcí. Od roku 1986 vydává periodikum Dolnobenešovský zpravodaj. Rovněž je jednou ze složek občanského sdružení Kulturní a vzdělávací sdružení Hlučínska. Zřizovatelem je taktéž město Dolní Benešov.

Provoz Kulturního domu realizují 4 stálí pracovníci.

Hospodaření Kulturního domu

Na činnost organizace poskytuje ze svého rozpočtu neinvestiční příspěvek město. Výše příspěvku v roce 2009 na oblast kultury činila **Kč 5 153 000,-**. Finanční prostředky byly využity na drobné opravy související s provozem organizace, na platy zaměstnanců, na nákup materiálu potřebného k vydávání Dolnobenešovského zpravodaje a ostatních publikací apod. I tato organizace hospodařila se ziskem, který byl po schválení zastupitelstva převeden do fondu odměn a rezerv.

Technické vybavení a podnikatelské subjekty

Technické vybavení města Dolní Benešov s místní částí Zábřeh

Důležitým předpokladem úspěšného fungování obce či města a realizace jejích činností vyžaduje nejenom finanční prostředky ale také zabezpečení po stránce materiálně technické. Významné postavení má v tomto případě i majetek daného města či obce. Majetek města Dolního Benešova tvoří jednu z hlavních součástí finančního základu místní samosprávy. Celkový majetek města je v účetní hodnotě za rok 2009 v částce **245 760,28 tisíc Kč**. Majetek, který je ve vlastnictví města má následující strukturu:

- ✓ dlouhodobý nehmotný majetek,
- ✓ dlouhodobý hmotný majetek,
- ✓ dlouhodobý finanční majetek.

Dlouhodobý nehmotný majetek je pro rok 2009 v sumě **1 459,62 tisíc Kč**. Tento majetek je členěn dále na drobný dlouhodobý nehmotný majetek – 713,92 tisíc Kč a ostatní dlouhodobý nehmotný majetek – 745,70 tisíc Kč.

Dlouhodobý hmotný majetek je ve výši **244 297, 66 tisíc Kč**. Do této kategorie město má začleněny budovy – 203 383,09 tisíc Kč, pozemky – 20 562,15 tisíc Kč, umělecká díla a předměty – 452,83 tisíc Kč, samostatné movité věci a soubory movitých věcí – 12 283,23 tisíc Kč, drobný dlouhodobý hmotný majetek – 5 992,64 tisíc Kč a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek – 1 668,72 tisíc Kč.

Dlouhodobý finanční majetek je v částce **3,00 tisíc Kč** pro rok 2009. V tomto případě se jedná o ostatní dlouhodobý finanční majetek.

V majetku města je rovněž 35 jednopokojových bytů ve 2 bytových domech. Tyto byty jsou převážně určeny pro seniory, kteří vyžadují pečovatelské služby. Evidenci bytů zajišťuje odbor vnitřních a sociálních věcí, který tyto byty v případě uvolnění rovněž přiděluje.

Největší nárůst majetku byl zaznamenán v roce 2008, kdy hodnota majetku se zvýšila přibližně o **17 milionů korun**. Ke konci roku 2008 tedy činila hodnota majetku města 230 538,65 tisíc Kč. Tento nárůst byl zapříčiněn technickým zhodnocením budovy MŠ, rekonstrukcí školní jídelny, výstavbou minihřiště u ZŠ, rekonstrukcí sportovní haly nebo stavebními úpravami kulturního domu.

V pravidelných intervalech se provádí inventarizace majetku, účtuje se o opravách a odpisech a rovněž je vedena také evidence majetku. Tyto činnosti jsou zajišťovány odborem správy majetku města.

Město má vybudovaný **veřejný vodovod**, který je v majetku i v správě města. Všichni občané města včetně místní části jsou na tento vodovod napojeni.

V průběhu 90. let došlo k vybudování **plynovodu**, na nějž je převážná část obyvatel města napojena. Dodavatelem plynu je Severomoravská plynárenská a.s.

Elektrická energie je ve městě rozváděna sítí vysokého a nízkého napětí. Dodavatelem elektrické energie je skupina ČEZ a.s., která zajišťuje distribuci a prodej elektřiny konečným spotřebitelům.

Telekomunikační služby zajišťuje prostřednictvím veřejné pevné telefonní sítě Telefónica O2 Czech Republic a.s.

V městě Dolní Benešov je rovněž vybudovaná soustavná síť **jednotné kanalizace**, která odvádí jak dešťové, tak i splaškové odpadní vody z vnitřní části města. Na stávající jednotnou kanalizaci je napojena veškerá obytná část města.

Jedním z rozhodujících prvků určujících kvalitu života ve městě je doprava. **Místní komunikace, cesty a cyklostezky** má ve vlastnictví město. Náklady související z výstavbou a údržbou leží na bedrech města. Tyto náklady jsou hrazeny z vlastních zdrojů města případně ze zdrojů získaných z dotací. Z hlediska rozpočtu jde každoročně o jedno z nejnáročnějších témat.

Městem prochází důležitá silnice I. třídy č. 56, která představuje významný komunikační tah na území Hlučínska. Po této silnici je možné pokračovat ve směru na Opavu i ve směru na Ostravu. Dopravní obslužnost v městě je zajišťována linkami meziměstské hromadné dopravy (TQM-holding, s.r.o a Veolia Transport). Oblastí prochází železniční trať č. 317 (Hlučín – Kravaře – Opava). Ve vzdálenosti 1,5 km od města Dolní Benešov se nachází také letiště v Zábřehu, které má statut veřejného vnitrostátního letiště a které v tuto chvíli slouží pro zemědělské a sportovní účely. Předpokládá se však jeho rozvoj pro další komerční účely.

Podnikatelské subjekty ve městě

Průmysl ve městě je zastoupen především strojírenským, potravinářským a těžebním průmyslem. Nezanedbatelnou roli představuje i drobné podnikání v oboru autoopravárenství, obchodu a služeb v dalších oborech.

Činnost hospodářských organizací je pro město velmi důležitá. Umožňuje občanům města pracovat v místě a omezit ztrátový čas způsobený dopravou do zaměstnání na minimum.

Největším podnikem ve městě podle počtu zaměstnanců je **MSA, a.s.** jejímž předmětem činnosti je výroba průmyslových armatur. V roce 2009 zaměstnávala tato společnost v průměru 586 zaměstnanců. Armatury společnosti MSA, a.s. nacházejí své využití nejen na domácím trhu, ale převážně na trzích zahraničních. Společnost MSA, a.s. vyváží 80-90 % své výroby do celého světa.

Dalším významným podnikem zvyšujícím zaměstnanost na územní Hlučínska je **Armatury Group a.s.**, která se ve svém výrobním programu zaměřuje stejně jako MSA a.s. na výrobu armatur, zejména kulových kohoutů, klapek, šoupátek, dodávek hutního materiálu a souvisejících služeb. V průměru tato společnost zaměstnávala v roce 2009 425 zaměstnanců. Armatury Group má své pobočky na Slovensku a v Rusku. Převážná většina její produkce se vyváží do celého světa.

Mezi další významné subjekty podnikatelské v městě je možné řadit například:

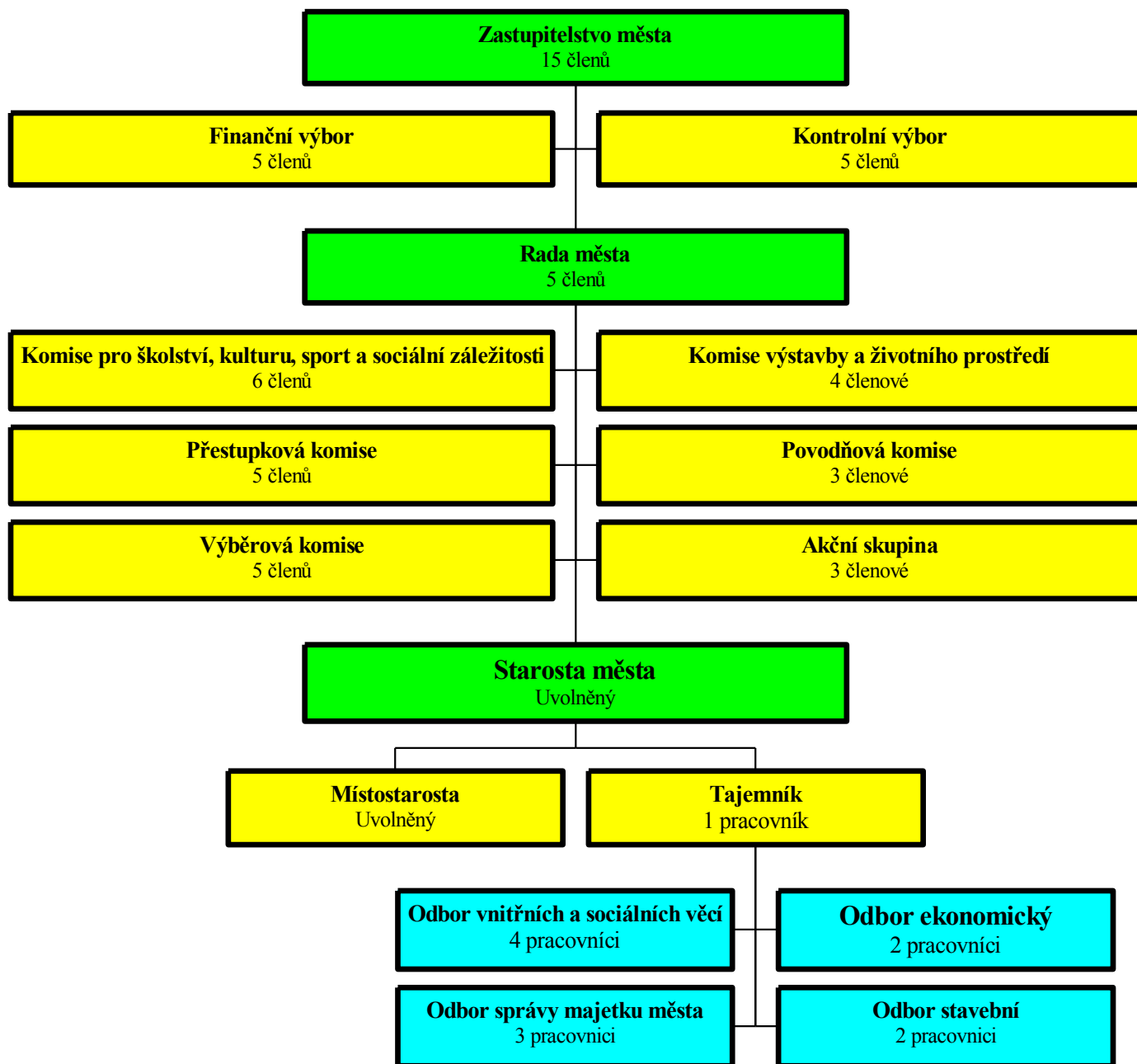
- ✓ Interfood Ltd. spol. s.r.o – výroba nealkoholických nápojů (120 zaměstnanců),
- ✓ Jaroslava Klemensová – MASOMA – výroba masa a uzenin (70 zaměstnanců),
- ✓ Pekařství Arnošt Obrušník (45 zaměstnanců),
- ✓ Česká pošta (19 zaměstnanců),
- ✓ Autotip Halfar – prodej japonských vozů (19 zaměstnanců) apod.

Nejvíce podnikatelských subjektů je registrováno v odvětví obchodu a opravy a v ostatních službách a ve veřejné správě a veřejných službách. Nejmenší počet podnikatelských subjektů je naopak v zemědělství, lesnictví a rybníkářství. Z toho lze usuzovat, že se větší či menší podnikatelské subjekty ve městě orientují především na výrobu a služby a téměř zde neexistuje primární sektor.

Pramen: vlastní zpracování.

Příloha č. 7

Organizační struktura Městského úřadu Dolní Benešov

Pramen: vlastní návrh.

Příloha č. 8

Zvolení členové zastupitelstva města Dolního Benešova a Zábřehu

zvolený člen zastupitelstva	místo bydliště	funkce	kandidátka	počet hlasů 2010/2006
Štefek Martin (51 let)	Dolní Benešov	Uvolněný starosta	Sdruž. obč. D.B a Z.	891/738
Krömer Jiří, Mgr. (35 let)	Dolní Benešov	Místostarosta	DBZ	667/329
Hartoš Josef, Mgr. (45 let)	Dolní Benešov	Člen rady	Sdruž. obč. D.B a Z.	531/506
Adamíková Marie, Mgr. (34 let)	Zábřeh	Člen rady	DBZ	535/308
Otzipka Jindřich, Mgr. (63 let)	Dolní Benešov	Člen rady	ČSSD	403/312
Hanke Jiří (32 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva	Sdruž. obč. D.B a Z.	402/269
Halfar Milan (46 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva	Sdruž.obč. D.B. a Z.	487/378
Petřík Michal, Bc. (47 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva a předseda finančního výboru	Sdruž. obč. D.B. a Z.	398/238
Šrubařová Ivana, PharmDr. (31 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva a předseda kontrolního výboru	DBZ	602/x
Slanina Maximilián, Ing (52 let)	Zábřeh	Člen zastupitelstva	ČSSD	361/x
Manderla Josef, Ing. (50 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva	ODS	395/468
Koska Jindřich, MVDr. (52 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva	KDU-ČSL	373/232
Sovíková Marie, Mgr. (52 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva	KDU-ČSL	559/419
Spruch Richard, Ing. (55 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva	D.B. a Z. - VV	378/574
Hahn Leon, Mgr. (35 let)	Dolní Benešov	Člen zastupitelstva	D.B. a Z. - VV	473/236

Pramen: Dolnobenešovský zpravodaj (vlastní zpracování).

Příloha č. 9**Jmenný seznam všech kandidátů do zastupitelstva města Dolní Benešov
pro komunální volby v roce 2010**

Pořadí	Počet hlasů	Kandidát	Strana	Bydliště
1.	891	Štefek Martin (X)	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
2.	667	Krömer Jiří, Mgr. (X)	DBZ	Dolní Benešov
3.	602	Šrubařová Ivana, PharmDr. (X)	DBZ	Dolní Benešov
4.	599	Sovíková Marie, Mgr. (X)	KDU-ČSL	Dolní Benešov
5.	535	Adamíková Marie, Mgr. (X)	DBZ	Zábřeh
6.	531	Hartoš Josef, Mgr. (X)	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
7.	500	Kuchař Martin, Ing.	DBZ	Dolní Benešov
8.	487	Halfar Milan (X)	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
9.	473	Hahn Leon, Mgr. (X)	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
10.	470	Pavlík Josef, Ing.	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
11.	450	Herudek Stanislav, Mgr.	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Zábřeh
12.	443	Magera František	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Zábřeh
13.	414	Suchánek Miroslav	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Zábřeh
14.	403	Otzipka Jindřich, Mgr. (X)	ČSSD	Dolní Benešov
15.	402	Hanke Jiří (X)	Sdruž.obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
16.	398	Petřík Michal, Bc. (X)	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
17.	398	Hahn Karel	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
18.	397	Gargošová Šárka, Bc.	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
19.	395	Manderla Josef, Ing. (X)	ODS	Dolní Benešov
20.	378	Spruch Richard, Ing. (X)	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
21.	373	Koska Jindřich, MVDr. (X)	KDU-ČSL	Dolní Benešov
22.	361	Slanina Maxmilián, Ing. (X)	ČSSD	Zábřeh
23.	345	Svoboda Maxmilián, Ing.	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
24.	342	Juchelková Vlasta	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
25.	334	Drastík Miroslav	ČSSD	Zábřeh
26.	333	Lampartová Taťána	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
27.	320	Vrchovecká Lucie, Mgr.	D.B. a Z. - VV	Zábřeh
28.	320	Vavřínek Radomír	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
29.	321	Vrchovecký Josef, Ing.	KDU-ČSL	Zábřeh
30.	316	Nováček Roman, JUDr.	ODS	Dolní Benešov
31.	312	Laumer Josef	Sdruž. obč. D.B. a Z.	Dolní Benešov
32.	303	Kupka Jan, Ing.	KDU-ČSL	Dolní Benešov
33.	299	Pačková Věra	D.B. a Z. - VV	Zábřeh
34.	296	Musiolová Lenka	DBZ	Zábřeh
35.	291	Zawadský Martin	DBZ	Dolní Benešov

36.	283	Ratajová Jaroslava, Mgr.	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
37.	277	Mrkva Marek	DBZ	Zábřeh
38.	260	Kosinová Jindřiška, Mgr.	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
39.	257	Vitásek Tomáš, Ing.	DBZ	Dolní Benešov
40.	246	Benek Jiří	KDU-ČSL	Dolní Benešov
41.	242	Kaluža Evald	KDU-ČSL	Dolní Benešov
42.	237	Polák Gerhard, Ing.	ČSSD	Dolní Benešov
43.	236	Suchánková Kristýna	ČSSD	Dolní Benešov
44.	231	Tuhačovská Danuše, Mgr.	ČSSD	Dolní Benešov
45.	231	Widlák Jan, Ing.	ODS	Dolní Benešov
46.	228	Vojáčková Anna	ČSSD	Dolní Benešov
47.	226	Ondera Tomáš, Ing.	ČSSD	Dolní Benešov
48.	220	Novák Rudolf	KDU-ČSL	Dolní Benešov
49.	214	Hoferek Peter	KDU-ČSL	Dolní Benešov
50.	211	Gebauerová Monika, Mgr.	DBZ	Dolní Benešov
51.	207	Hartoš Hubert	ČSSD	Dolní Benešov
52.	198	Chvěja Martin	D.B. a Z. - VV	Zábřeh
53.	198	Miekisch Jiří, Ing.	ODS	Dolní Benešov
54.	197	Radošovský Jaroslav	ČSSD	Dolní Benešov
55.	195	Hudečková Monika	KDU-ČSL	Dolní Benešov
56.	189	Němec Zdeněk	ČSSD	Dolní Benešov
57.	183	Diehlová Terezie	KDU-ČSL	Dolní Benešov
58.	179	Lokaj Kamil	ODS	Dolní Benešov
59.	178	Juchelka Michal	DBZ	Dolní Benešov
60.	178	Očko Aleš	D.B. a Z. - VV	Zábřeh
61.	175	Čičák Jan	ČSSD	Dolní Benešov
62.	175	Wittek Jiří	KDU-ČSL	Dolní Benešov
63.	168	Zeis Norbert	KDU-ČSL	Dolní Benešov
64.	167	Kaluža Jiří	KDU-ČSL	Dolní Benešov
65.	163	Vavřínek Pavel	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
66.	162	Krzywoňová Martina	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
67.	161	Kozelek David	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
68.	158	Kotišová Lenka, Mgr.	DBZ	Dolní Benešov
69.	154	Widlák Tomáš	ODS	Dolní Benešov
70.	152	Otipka Daniel	ČSSD	Dolní Benešov
71.	145	Kostřica Petr	ČSSD	Dolní Benešov
72.	143	Novák Martin	KDU-ČSL	Dolní Benešov
73.	144	Widkláková Martina	ODS	Dolní Benešov
74.	141	Liška Martin	KDU-ČSL	Dolní Benešov
75.	138	Kocián Martin	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
76.	135	Halodová Marcela, Mgr.	DBZ	Dolní Benešov
77.	135	Kalužová Marie	DBZ	Dolní Benešov
78.	133	Magera Pavel, Bc.	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov

79.	132	Zbytovský Martin	DBZ	Dolní Benešov
80.	122	Manderlová Eva	ODS	Dolní Benešov
81.	119	Zavadský Norbert	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
82.	117	Otipková Markéta	ČSSD	Dolní Benešov
83.	105	Gregořica Artur	ODS	Dolní Benešov
84.	103	Spruch Michal	D.B. a Z. - VV	Dolní Benešov
85.	102	Klanica Walter	ODS	Dolní Benešov
86.	96	Müller Tomáš	ODS	Dolní Benešov
87.	90	Hanske Martin	ODS	Dolní Benešov
88.	90	Kupka Eduard	ODS	Dolní Benešov
89.	90	Kušmír Miloš	ODS	Dolní Benešov
90.	76	Kubeš Tomáš, Mgr.	ODS	Dolní Benešov

(X) – zvolení členové zastupitelstva města Dolní Benešov na volební období 2010 - 2014

Pramen: Dolnobenešovský zpravodaj, úřední deska Městského úřadu Dolní Benešov (vlastní zpracování).